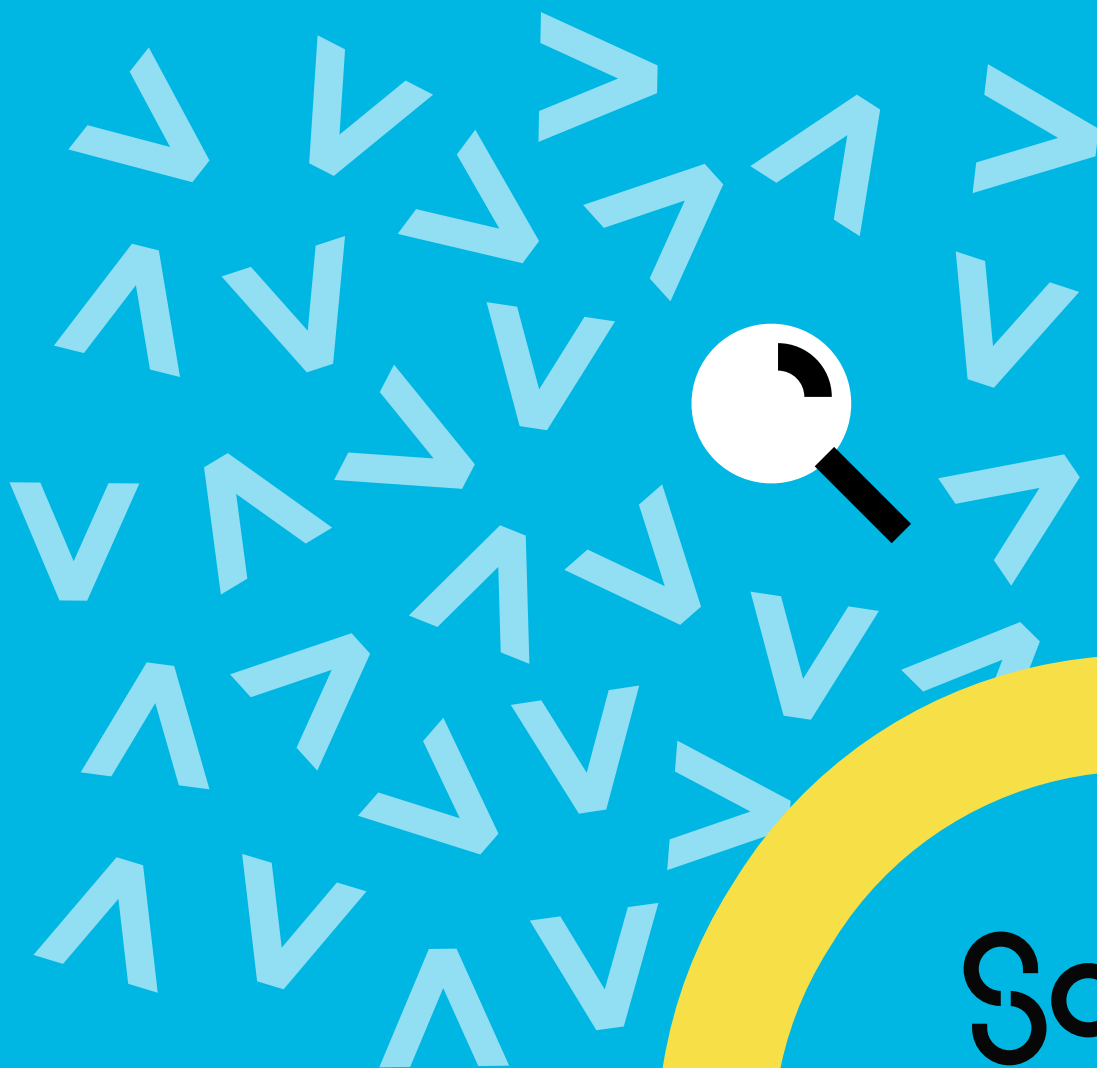

Citizen Science

Scan

2025

Landschap en evoluties
van citizen science in België

Scivil

Colofon

Auteurs

Annelies Duerinckx¹, Karen Verstraelen¹, Caroline Michellier^{2,3}, Jef Van Laer¹

Datacollectie

Emilie Destoop, Bayan Abdullah, Bas Tobback, Thomas Peeters, Kevin Gerits, Amandine Raucq²

Coördinatie datacollectie

Jef Van Laer¹ en Karen Verstraelen¹ met ondersteuning van Amandine Raucq² en Caroline Michellier^{2,3}

Data-analyse

Karen Verstraelen¹, Annelies Duerinckx¹ met ondersteuning van Amandine Raucq²

Redactie

Maarten Corten ([Slagpen](#))

Eindredactie

Sanne Strouven¹

Lay-out en datavisualisatie

Koen Van den Eeckhout ([Baryon](#))

¹Scivil

²UCLouvain

³AfricaMuseum

Voor meer details over het rapport of bijkomende data-analyses, contacteer Annelies Duerinckx (annelies@scivil.be).

Dit document wordt uitgegeven onder een CC BY-4.0-licentie.

Bezoek creativecommons.org/licenses/by/4.0 om de licentietekst erop na te lezen.

Deze uitgave citeren als:

Duerinckx, A., Verstraelen, K., Michellier, C., Van Laer, J. (2026). Citizen Science Scan 2025: Landschap en evoluties van citizen science in België. SCIVIL, Leuven, België. DOI 10.5281/zenodo.18770309

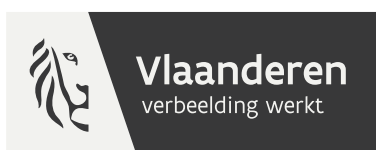
Dataset:

Van Laer, J., Verstraelen, K., Destoop, E., Abdullah B., Tobback, B., Peeters, T., Gerits, K., Raucq, A., Michellier, C., Duerinckx, A. (2026). Citizen Science Scan 2025 Belgium - dataset [Data set]. Zenodo.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18769972>

Depotnummer: D/2026/3241/103

www.scivil.be

Inhoud

Samenvatting	3
Wat is citizen science?	3
Kernbevindingen	3
Conclusies en aanbevelingen	4
Voorwoord	5
Inleiding	6
Methodologie	7
Opzoeking	7
Afbakening	8
Datacollectie	9
Bevindingen	11
1. Aantal	11
2. Topics	14
3. Activiteiten	18
4. Deelnemers	21
5. Citizen science op school	23
6. Taal	25
7. Initiatiefnemers	27
8. Partners	29
9. Financiers	31
Conclusies en aanbevelingen	33
Aanbevelingen voor onderzoeksfinanciers	33
Aanbevelingen voor beleidsmakers bij overheden	34
Aanbevelingen voor beleidsmakers binnen organisaties	34
Aanbevelingen voor (potentiële) initiatiefnemers	35
Over Scivil	36
Bijlagen	37
Bijlage 1: Survey	37
Bijlage 2: Overzicht van geanalyseerde projecten	40

Samenvatting

De Citizen Science Scan onderzoekt Belgische actieve citizenscience-initiatieven (peiljaar 2025).

Wat is citizen science?

Citizen science of burgerwetenschap is wetenschappelijk onderzoek dat in zijn geheel of gedeeltelijk door niet-professionele wetenschappers (burgers) wordt uitgevoerd, al dan niet in samenwerking met of onder begeleiding van professionele wetenschappers.

Kernbevindingen

Aantal

- In 2025 telt België 242 actieve citizenscience-initiatieven, een sterk hoger aantal sinds 2023 (n=150). Dit komt door verbeterde zoekstrategieën en een effectieve groei aan nieuwe projecten dankzij regionale en Europese financiering.
- 2024 was een uitzonderlijk piekjaar voor startende citizenscience-projecten.
- De helft van de bevroagde projecten heeft een duurtijd van 2 tot 5 jaar.

Topics

- 40% van de projecten voert onderzoek naar biodiversiteit en biologie. Andere projecten situeren zich in klimaat en milieu (19%), menselijk gedrag en welzijn (18%), archeologie, geschiedenis en erfgoed (17%), en exacte en technische wetenschappen (6%).
- De opvallendste stijging van projecten zit in de zorg en gezondheidswetenschappen, als resultaat van regionale en Europese stimulansen.

Activiteiten

- Burgers worden vaker betrokken in verschillende onderzoeksfases van een project, in vergelijking met 2023, vooral in projecten over menselijk gedrag en welzijn, en klimaat en milieu.

Citizen science op school

- 38% van de citizenscience-projecten werkt samen met scholen.
- Leerlingen verzamelen vooral data, maar doen ook steeds vaker andere dingen zoals mee het protocol opstellen, data analyseren, resultaten verspreiden en aanbevelingen formuleren.

Taal

- Bij de meeste projecten (83%) kunnen burgers in het Nederlands deelnemen, aanzienlijk meer dan in het Engels (47%), Frans (38%) of Duits (12%).
- Het aantal meertalige projecten stijgt ten opzichte van 2023. De helft van de projecten biedt meer dan één taal aan.

Deelnemers

- Citizenscience-projecten in archeologie, geschiedenis en erfgoed werken doorgaans met kleinere teams (tot 100 mensen). Bij andere topics zijn er projecten van verschillende groottes, van minder dan 20 tot meer dan 20.000 deelnemers.
- Een meerderheid van de projecten heeft een regionaal bereik (een gewest of gemeenschap in België).

Initiatiefnemers	Partners	Financiers
- Meestal is een overheidsinstantie (38%) of een non-profitorganisatie (31%) de initiatiefnemer. Universiteiten en hogescholen (26%) komen op de derde plaats. - Acht op tien projecten worden geleid door een organisatie met een onderzoeksopdracht, een stijging sinds 2023. 	- Samenwerken is de norm. De meeste initiatiefnemers (82%) gaan in hun project in zee met minstens één type partner. - De helft van de initiatiefnemers werkt samen met een externe onderzoekspartner. 	- De helft van de projecten steunt op (onder meer) eigen middelen, vier op tien hebben toegang tot regionale financiering. - Sinds de vorige editie beschikken beduidend meer projecten over Europese financiering.

Conclusies en aanbevelingen

De Citizen Science Scan 2025 toont een citizenscience-landschap dat verder groeit en verbreedt tegenover 2023. Burgerparticipatie wordt breder en diepgaander: burgers worden naast datacollectie ook sterker betrokken in andere onderzoeksfases. Nieuwe domeinen zoals zorg, biomedische wetenschappen en menswetenschappen maken een duidelijke opmars, terwijl de traditionele sterkhouders biodiversiteit, erfgoed en milieu het ook goed blijven doen.

Deze evoluties tonen dat consistente beleidskeuzes en regionale steun hun effect niet missen, maar dat verdere versterking nodig blijft om groei duurzaam te verankeren. We bevelen aan om flexibele én structurele financiering te voorzien, citizen science sterker in beleid en organisaties te verankeren, en samenwerking tussen disciplines en sectoren te stimuleren. Door burgers vanaf het begin te betrekken en drempels te verlagen, kan citizen science meer en betere data opleveren, en ook bijdragen aan een breder maatschappelijk vertrouwen in wetenschap.

Voorwoord

Toen we twee jaar geleden de Citizen Science Scan in het leven riepen, maakten we van meet af aan een heldere keuze. We wilden niet alleen een diepgaande momentopname van het Belgische citizenscience-landschap, maar ook een monitor om trends en evoluties te belichten.

Het valt me op hoe we al na deze tweede editie enkele dynamieken zo helder kunnen zien.

Zo is 2024 een onvervalst recordjaar geworden voor startende citizenscience-projecten in België, mede dankzij Europese financiering. Hoewel Europa citizen science financieel stimuleert, blijven zulke calls uiterst competitief. Waarom doen wij het dan zo goed?

Dat recordjaar komt niet uit de lucht vallen, maar is het resultaat van jarenlange volgehouden beleidskeuzes, op regionaal, federaal en Europees niveau, en in onderzoeksinstellingen en ngo's. Dankzij vooral Vlaamse regionale steun en investeringen binnen hun eigen organisatie hebben initiatiefnemers ervaring en credibiliteit kunnen opbouwen, twee cruciale elementen om Europese fondsen te verzilveren. Zo zetten we via beleid in eigen land een Europese accelerator op Belgische citizen science.

Nog een vaststelling: sinds de vorige editie verspreidt citizen science zich als een lopend vuurtje in de zorg en biomedische wetenschappen. Ook dat is geen toeval, maar de uitkomst van een bewuste keuze voor meer participatief onderzoek in de gezondheidszorg. Zozien wetrouwens ook meer projectvoorstellen over voeding opkomen. Vormde de VLAIO-call voor citizen science en voeding enkele jaren geleden een inspiratiebron?

Het is fijn om evoluties die we in het veld aanvoelen, weerspiegeld te zien in de data van onze Citizen Science Scan. Ik ben ook bijzonder blij met de versterkte methodiek van deze tweede editie en de samenwerking met UCLouvain voor de dataverzameling. Zo krijgen we het citizenscience-landschap nog scherper in beeld en kunnen alle actoren in België via gericht beleid dat landschap verder laten groeien en bloeien. Want kiezen voor citizen science is kiezen voor meer impactvolle wetenschap, gewaardeerde burger-expertise en meer evidence-based beleid.

Annelies Duerinckx
Hoofd Scivil

Inleiding

De Citizen Science Scan biedt inzicht in de **staat, aard en evoluties** van het citizenscience-landschap in België. Hiertoe inventariseren en analyseren we actieve citizenscience-initiatieven voor een specifiek peiljaar. We voeren deze scan periodiek uit om ook evoluties over verschillende peiljaren in kaart te brengen.

Na de eerste editie in 2023 vormt deze tweede Citizen Science Scan een nieuwe momentopname voor **peiljaar 2025**. Waar relevant vergelijken we beide edities, zodat trends en verschuivingen in het Belgische citizenscience-landschap zichtbaar worden.

Dit rapport omvat de methodologie, resultaten en aanbevelingen van deze inventaris.

Methodologie

Opzoeking

Van 14 tot 25 juli 2025 ging een studententeam¹ online op zoek naar citizenscience-activiteiten via zoekmachines, sociale media, een reeks citizenscience-platforms en financierlijsten. Hierbij hanteerden we de zoektermen 'burgerwetenschap' en 'citizen science', en verwante termen en hun Engelse en Franse taalvarianten². Deze zoektermen werden gelogd. Van 22 april tot 1 september 2025 droeg een student van UCLouvain bij aan de mapping van projecten uit Franstalig België, in het kader van haar masterproef.

Daarnaast lanceerden we in augustus 2025 een oproep via de nieuwsbrief en sociale media van Scivil aan citizenscience-projecten om zich kenbaar te maken en informatie te bezorgen voor de inventaris.

Van 6 oktober tot 24 november 2025 vulden twee studenten de inventaris verder aan volgens hetzelfde protocol. Ze vulden ontbrekende informatie aan, filterden dubbels uit, en gingen na of alle projecten voldoen aan de criteria.

1. De jobstudenten werden geselecteerd volgens deze criteria: masterniveau, diverse academische achtergronden, en kennis van citizen science. De studenten werden begeleid door Scivil.

2. Zoektermen: burgerwetenschap, citizen science, IoT, sensoren, citizen observatory, samen meten, monitoren, crowd science, smart city, citizen engagement (in science), community science, (urban) living labs, fablab, DIY lab, open lab, science participative, science citoyenne, recherche participative, participatief onderzoek, co-creatie, crowdsourcing, crowd science, citizen sensing, grassroots science, patient-led research, patiëntenparticipatie, (Participatory) Action Research.

Hier zochten we naar citizenscience-initiatieven

- **Citizen Science Scan 2023:**
 - Welke projecten zijn nog actief?
- **Citizenscience-platforms:**
 - [Belspo pagina citizen science](#)
 - [Citizen Science pagina UAntwerpen](#)
 - [Doedat.be](#)
 - [Eu-citizen.science](#)
 - [FRIS](#)
 - [Histories vzw](#)
 - [IedereenWetenschapper](#)
 - [iNaturalist](#)
 - [Mijn Tuinlab](#)
 - [SciStarter](#)
 - [Velehanden.nl](#)
 - [Waarnemingen.be](#)
 - [Zooniverse](#)
- **Financierlijsten:**
 - Europese Commissie
 - FWO
 - Horizon Europe
 - IMPETUS
 - Interreg Europe
 - VLAIO

- **Zoekmachines:**

- Google
- Ecosia

- **Sociale media:**

- Facebook
- Instagram

Afbakening

De inventaris beoogt een zo exhaustief mogelijke oplijsting van citizenscience-initiatieven. Om opgenomen te worden in de inventaris, moet een project aan volgende voorwaarden voldoen:

- Het project past binnen Scivils definitie voor citizen science;
- Het project probeert een onderzoeksvraag te beantwoorden of verzamelt data voor toekomstig onderzoek;
- Het projectteam omvat minstens één Belgische partner;
- Het project heeft een online aanwezigheid gelinkt aan het burgeronderzoek.

Zo definiëren we citizen science

Citizen science of burgerwetenschap is wetenschappelijk onderzoek dat in zijn geheel of gedeeltelijk door niet-professionele wetenschappers (burgers) wordt uitgevoerd, al dan niet in samenwerking met of onder begeleiding van professionele wetenschappers. De burgers die aan citizen science doen, noemen we citizen scientists of burgerwetenschappers. De volledige visie van Scivil op citizen science vind je op [de website van Scivil](#).

Verwante citizenscience-activiteiten beschouwen we als aparte initiatieven als:

- ze door verschillende projectteams worden georganiseerd (bv. de digitalisering van een archief op verschillende locaties door verschillende lokale teams),
- ze verschillende onderzoeksdoelen beogen (bv. 'VespaWatch' en 'Lentevallen Aziatische hoornaar'),
- ze een eigen website, geografische scope of protocol hanteren.

Ook citizenscience-activiteiten die los van een ruimer initiatief, en geheel door individuele burgers worden uitgevoerd (bv. individuele vrijwilligers die zich verdiepen in een paleontologisch thema), nemen we in deze inventaris mee. Deze activiteiten zijn weliswaar vaak niet online te vinden. Op dat vlak is deze inventaris wellicht een onderschatting.

Daarnaast is deze inventaris vermoedelijk ook een onderschatting van initiatieven die wél onder de definitie van citizen science vallen, maar zichzelf niet als dusdanig benoemen. Sommige projecten gebruiken de term niet, omdat ze er niet mee vertrouwd zijn of omdat binnen hun domein andere benamingen gangbaar zijn. Zulke domeinspecifieke termen staan (nog) niet altijd op onze radar, waardoor bepaalde initiatieven buiten beeld blijven.

Naast projecten met een eindige tijdsduur nemen we ook langlopende en permanente initiatieven mee, waarbij procesmatig of in projectmatige cycli data worden verzameld. Soms is niet altijd duidelijk of een project nog actief is of niet. Zonder tegenindicaties beschouwen we een project als actief.

Wanneer de precieze wijze van burgerparticipatie niet helemaal duidelijk is, maar het project typeert zichzelf wel als citizen science, nemen we het project ook mee op in de inventaris.

Projecten waarbij burgers enkele vragenlijst dienen in te vullen over zichzelf als onderzoeksobject, worden niet beschouwd als citizen science. Als de vragenlijst een hulpmiddel is dat de burger faciliteert om als burgerwetenschapper data te verzamelen, waarbij de waarnemingen niet over zichzelf maar over een extern fenomeen gaan, wordt het project over het algemeen wel beschouwd als citizen science.

Niet geïnventariseerd, wel gewaardeerd

Burgerparticipatie kent diverse verschijningsvormen, met elk zijn eigen waarde. Wanneer een project niet wordt opgenomen in deze inventaris, is dat dus allerm minst een waardeoordeel. Scivil juicht de diversiteit en mogelijke synergieën toe tussen verschillende vormen van burgerparticipatie. Met deze inventaris proberen we zo precies mogelijk citizen science in België in kaart te brengen, waardoor heel wat waardevolle initiatieven rond burgerparticipatie niet in dit rapport verschijnen.

Datacollectie

Voor elk citizenscience-project in de inventaris vulden we volgende attributen in:

- Naam en website;
- Namen van coördinerende organisatie en partners;
- Status (actief/non-actief);
- Talen van het project;
- Wetenschappelijk thema;
- Taakomschrijving van de burgers en classificatie volgens de vijf onderzoeksfases;
- Kanaal waarlangs het project gevonden werd (zoekterm, platform, survey).

Deze attributen steunen op de PPSR Core-standaard³ en pasten we waar nodig aan voor de eigen context en informatienoden. We vulden de attributen in op basis van publiek beschikbare informatie en vulden ontbrekende informatie aan op basis van eigen bronnen.

Ten slotte vroegen we aan initiatieven met online contactgegevens een survey (zie bijlage 1) in te vullen over hun project. De survey bevroeg zowel bovengenoemde attributen als bijkomende informatie die moeilijk online te achterhalen is, zoals de financieringsbron, de start- en einddatum en het geografisch bereik van het project. De volledige vragenlijst is terug te vinden in de bijlage.

Na de datacollectie analyseerden we deze attributen. In het volgende hoofdstuk gaan we in op de kernresultaten.

3. PPSR Core (Public Participation in Scientific Research) is een globale, transdisciplinaire gegevens- en metadatastandaard voor publieksparticipatie in wetenschappelijk onderzoek (citizen science). Zo kunnen gegevens op een consistente manier worden gebruikt voor verschillende platforms en projecten.

Bevindingen

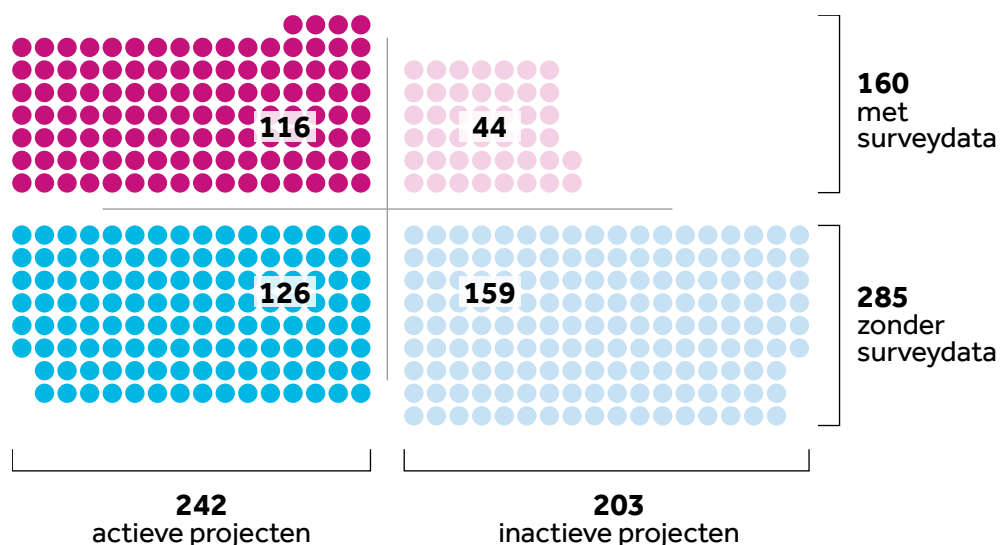
1. Aantal

In 2024 startten uitzonderlijk veel nieuwe projecten, dankzij regionale en internationale financiering.

De inventaris telt 445 Belgische citizenscience-projecten⁴, waarvan er 242 actief waren tijdens de peilperiode (van 22 april tot 24 november 2025). Van die 242 actieve projecten leverden 116 bijkomende informatie via onze survey.

4. Zie [Methodologie - Afbakening](#) voor de definitie van een Belgisch citizenscience-project.

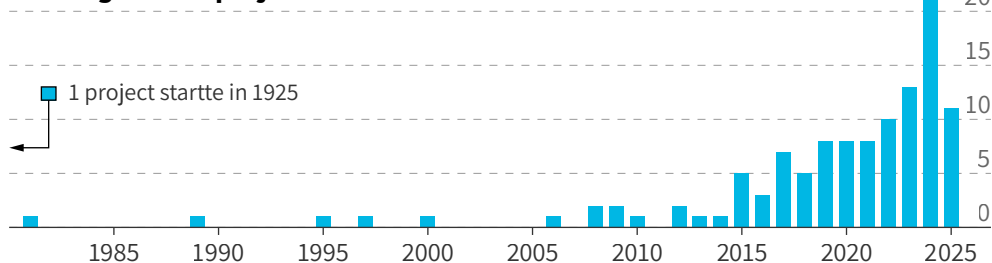

Figuur 1
Citizenscience-
projecten in België.

De resultaten in dit rapport slaan op de actieve projecten (n=242). Bij analyses met surveydata gebruiken we enkel de survey sample (n=116).

Van de 242 actieve projecten zaten 115 projecten al in de eerste editie van de Citizen Science Scan. De overige 127 projecten omvatten niet enkel nieuw opgestarte projecten, maar ook projecten die in de vorige editie niet werden gevonden (zie kader).

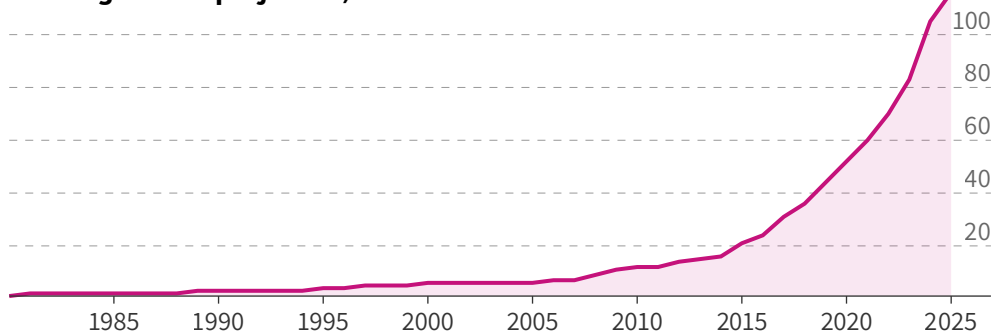
Nieuw gestarte projecten

Figuur 2
Nieuw gestarte
projecten per jaar
(n=116).

Sinds 2012 start jaarlijks minstens één nieuw project, sinds 2019 gaan jaarlijks minstens acht nieuwe projecten van start. Het oudste en langst lopende citizenscience-initiatief in België dateert van 1925: de Koninklijke Sterrenwacht zet burgers in om de impact van aardbevingen te meten. Honderd jaar later werkt [Macroseismologie](#) nog steeds samen met burgers om aardbevingen in kaart te brengen.

Nieuw gestarte projecten, cumulatief

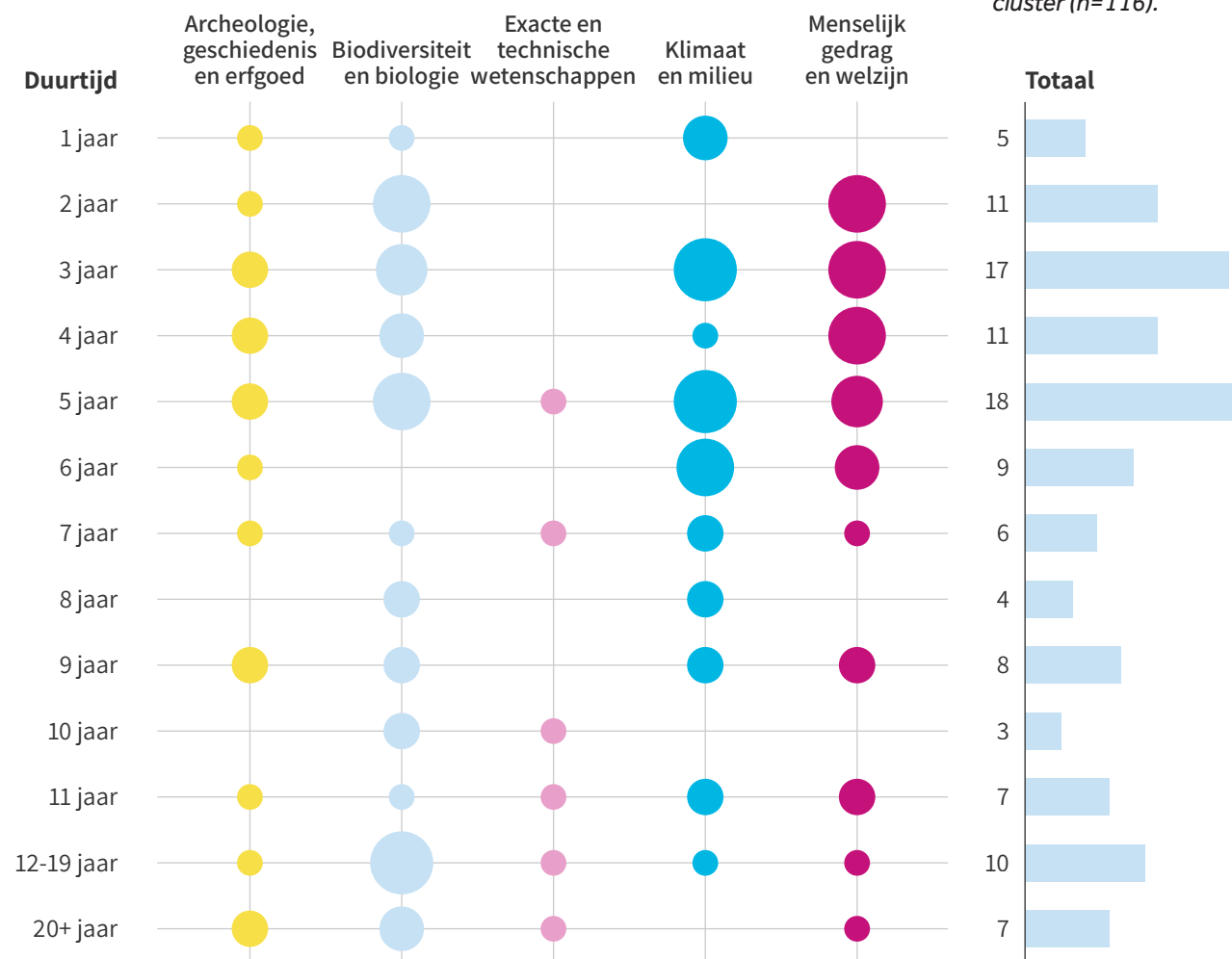
Figuur 3
Nieuw gestarte projecten per jaar, cumulatief⁵ (n=116).

In 2024 startten maar liefst 22 nieuwe projecten. In dat jaar zien we ook een lichte stijging in regionaal gefinancierde initiatieven en een sterke stijging in internationaal gefinancierde projecten (zie [9. Financiers](#)). In 2024 treden ook meer universiteiten en hogescholen op als initiatiefnemer (zie [7. Initiatiefnemers](#)).

5. In de cumulatieve analyse gaan we ervan uit dat een project niet tijdelijk is gestopt tussen het startjaar en de peilperiode.

De helft van de bevroegde projecten heeft een duurtijd van 2 tot 5 jaar. Eén op vijf projecten duurt langer dan 10 jaar. De mediaan is 5 jaar, wat ook de meest voorkomende duurtijd is (16%), nipt gevolgd door 3 jaar (15%). Topic-cluster **Biodiversiteit en biologie** (zie [2. Topics](#)) bevat de meeste langlopende projecten, maar voor elke topic-cluster zijn er minstens twee projecten met een looptijd van meer dan tien jaar.

Figuur 4
Aantal projecten per duurtijd en topic-cluster (n=116).

Meer projecten of beter gezocht?

In deze tweede Citizen Science Scan zijn we een pak meer initiatieven op het spoor gekomen dan twee jaar geleden. Daarvoor zijn twee redenen.

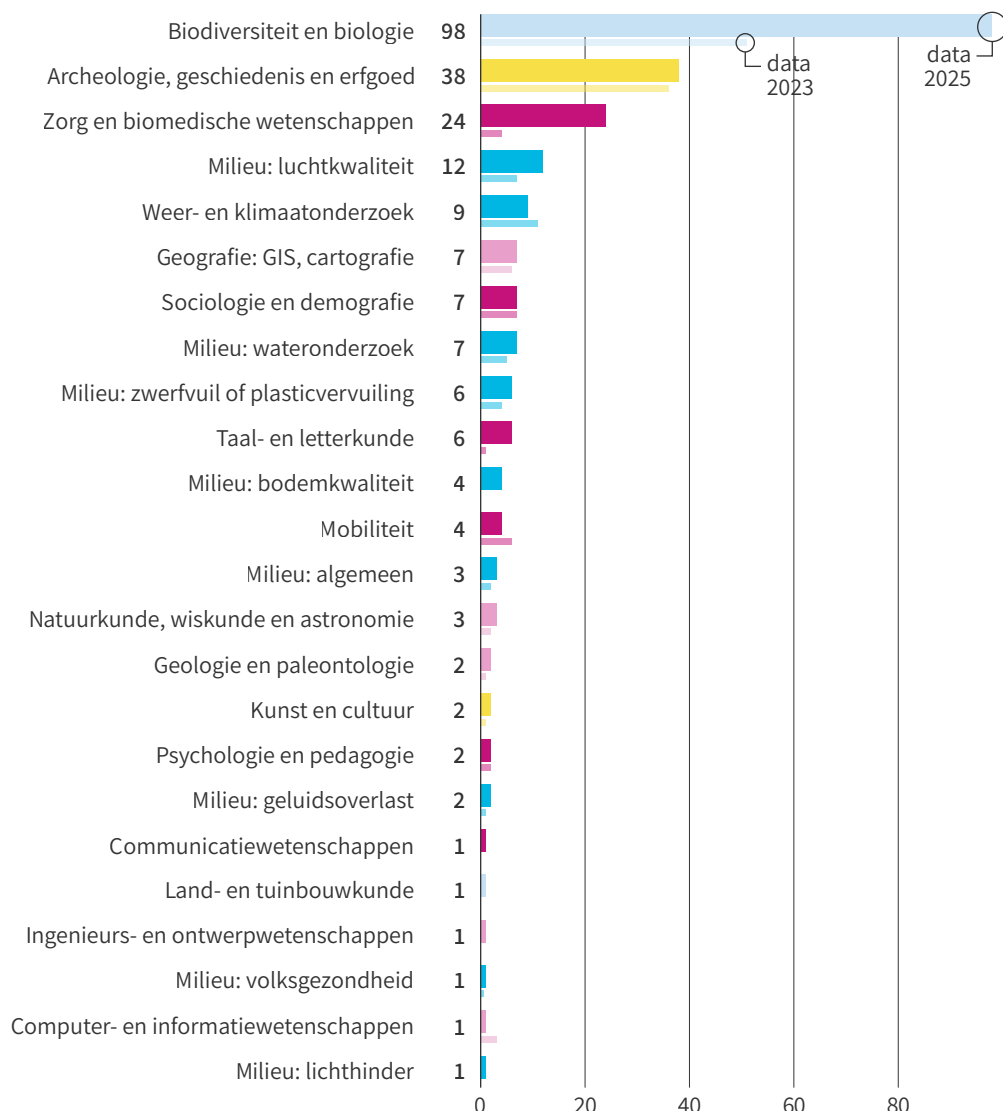
Enerzijds hebben we onze zoekstrategieën uitgediept, op basis van onze ervaring met de eerste scan van 2023. We zochten op meer platforms aan de hand van meer zoektermen. Ook onze survey leverde meer antwoorden op. Ons netwerk is sinds de vorige editie flink gegroeid, en de samenwerking met UCLouvain zorgde voor een groter bereik in Franstalig België. Ondertussen is de Citizen Science Scan ook goed bekend, waardoor initiatiefnemers meer moeite doen om hun project te laten opnemen. We slagen er dus steeds meer in om een volledig beeld van citizen science in België te schetsen.

Anderzijds zien we wel degelijk een effectieve toename van citizen-science-initiatieven in België, niet in het minst in 2024. In dat jaar konden heel wat projecten opstarten dankzij regionale en vooral internationale financiering, en treden meer universiteiten en hogescholen op als initiatiefnemer. Of er nu in de academische wereld meer is ingezet op citizen science, of dat er vooral meer Belgische onderzoeksprojecten werden goedgekeurd bij internationale calls, kunnen we op basis van deze data niet afleiden.

2. Topics

**Citizen science in zorg en
biomedische wetenschappen
is sterk gestegen.**

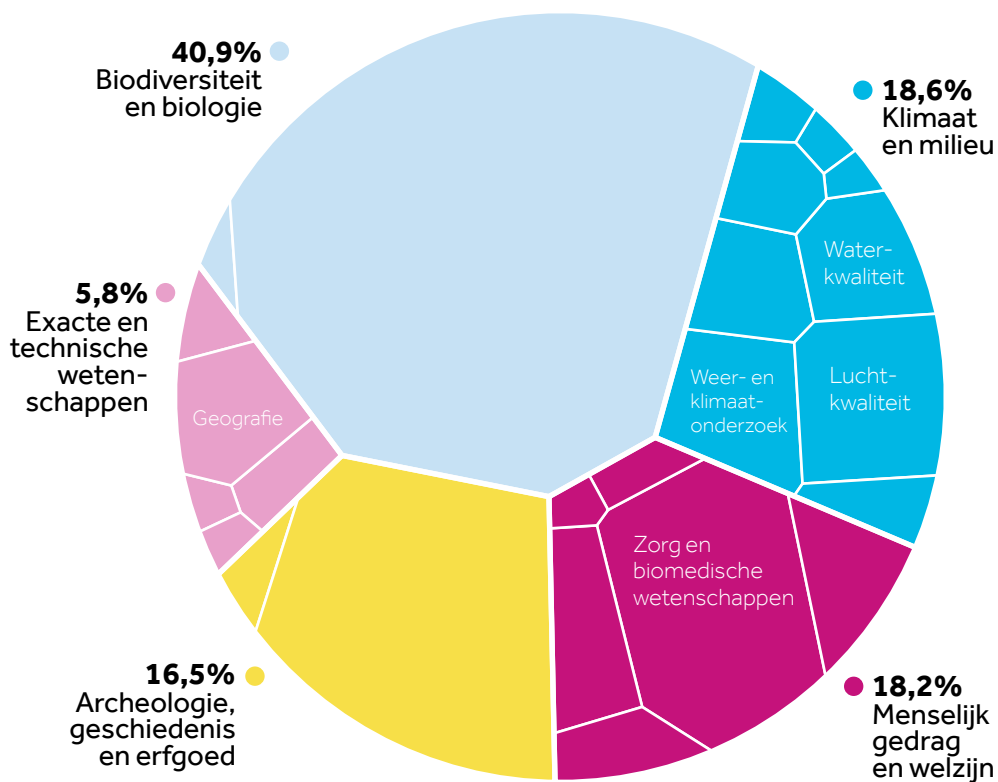
Figuur 5
Aantal projecten
per topic (n=242). De
dunne balkjes tonen de
aantallen uit 2023.

Het topic 'Biodiversiteit en biologie' telt de meeste projecten (40%)⁶. In deze editie zijn er zelfs bijna dubbel zoveel projecten in dit topic gevonden dan in 2023. Heel wat nieuwe projecten zijn recent van start gegaan, maar ook de verfijnde zoekstrategie achter deze tweede Citizen Science Scan draagt bij tot de stijging. Daarnaast hebben projecten rond biologie en biodiversiteit vaak een lange, zelfs permanente looptijd, waardoor er weinig projecten stoppen.

Het topic 'Archeologie, geschiedenis en erfgoed' staat opnieuw op de tweede plaats (16%) met nagenoeg hetzelfde aantal projecten als in 2023.

De opvallendste stijger is het topic 'Zorg en biomedische wetenschappen' (10%) dat van 4 naar 24 projecten stijgt (zie kader). Behalve één project uit 2015 zijn alle projecten in dit topic gestart in of na 2019. Dat maakt van 'Zorg en biomedische wetenschappen' een bijzonder jong topic in het citizenscience-landschap.

6. We categoriseren de 242 actieve citizen-science-projecten volgens de PPSR Core-indeling. We vroegen de initiatiefnemers ook via de survey om hun eigen project te categoriseren, bij wijze van kwaliteitscheck. Net als bij de vorige editie werden de topics 'Biodiversiteit' en 'Biologie: plant- en dierkunde' samen-gevoegd.

Figuur 6
Aantal projecten per topic-cluster (n=242).

Om een minder versnipperd beeld te krijgen, werden deze topics herleid tot vijf clusters.

De cluster **Biodiversiteit en biologie** (die nagenoeg volledig samenvalt met het gelijknamige topic) is veruit de grootste categorie (41%). In deze projecten verzamelen burgerwetenschappers voornamelijk data via observaties van dieren (bv. [Spincity](#), [VespaWatch](#)) of planten (bv. [FOURCAST](#), [FloraBru](#)). Dit kan gaan om tellingen (bv. [Het Grote Vogelweekend](#)), foto's nemen (bv. [waarnemingen.be](#)) of bestaande data annoteren (bv. beelden van wildcamera's annoteren via [DoeDat](#)).

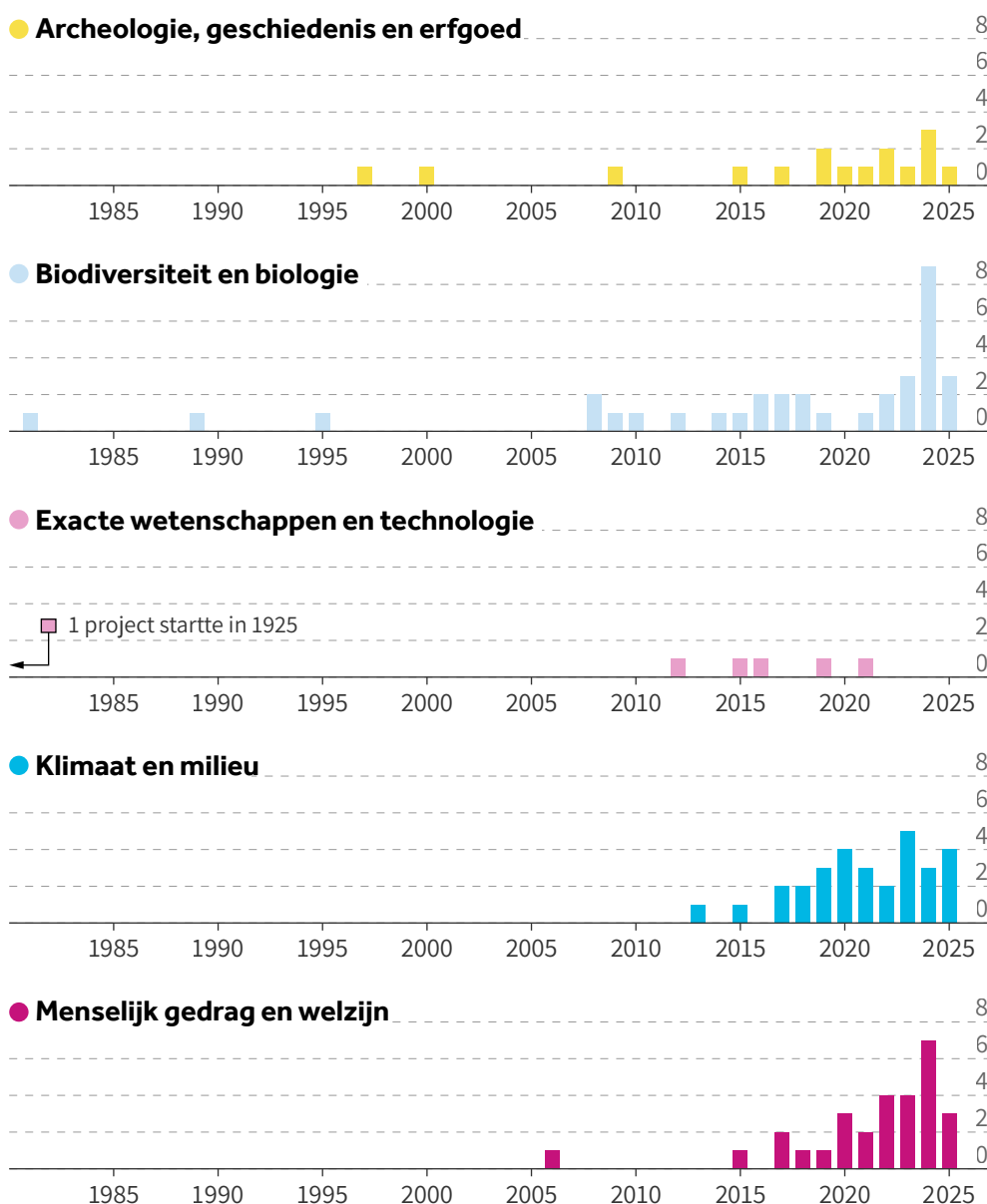
De drie volgende clusters zijn ongeveer even groot.

De cluster **Klimaat en milieu** (19%) omvat projecten rond weerobservaties (bv. via de [KMI-app](#) of via sensoren van [WOW-BE](#)) en data rond klimaatimpact en -weerbaarheid (bv. [Coastsnap Belgium](#), [KlimaatTrappers](#) en [Urban ReLeaf](#)). Ook milieugerichte projecten vinden we hier terug, over topics zoals luchtkwaliteit ([Luchtpijp](#)), waterkwaliteit ([Smartwater](#)), zwerfvuil ([Plastic Pirates](#)), geluidsoverlast ([De Oorzaak](#)), lichtvervuiling ([Saving Private Orion](#)) en bodemkwaliteit ([Archisols](#)).

De cluster **Menselijk gedrag en welzijn** (18%) omvat mensgerichte disciplines. In de gezondheidswetenschappen zien we projecten rond infectieziektes ([TekenNet](#)), het microbiom ([Isala](#)) of bacteriën ([POEMBAKterie](#)), maar ook projecten die specifiek werken rond zorgverlening ([Van Omstaander tot Held](#), [SMARTS](#), [CAIRE](#)). In de humane wetenschappen vinden we kruisbestuivingen met sociologie ([Titan](#), [Communities Against Violence](#), [VISAvis](#)) en mobiliteit ([Telraam](#), [Straatvinken](#)). Projecten in de taal- en letterkunde zijn vaak interdisciplinair met een focus op geschiedenis ([ERASMOS](#), [GezelleBron](#)) of AI ([POL](#), [Burgerpraat!](#)).

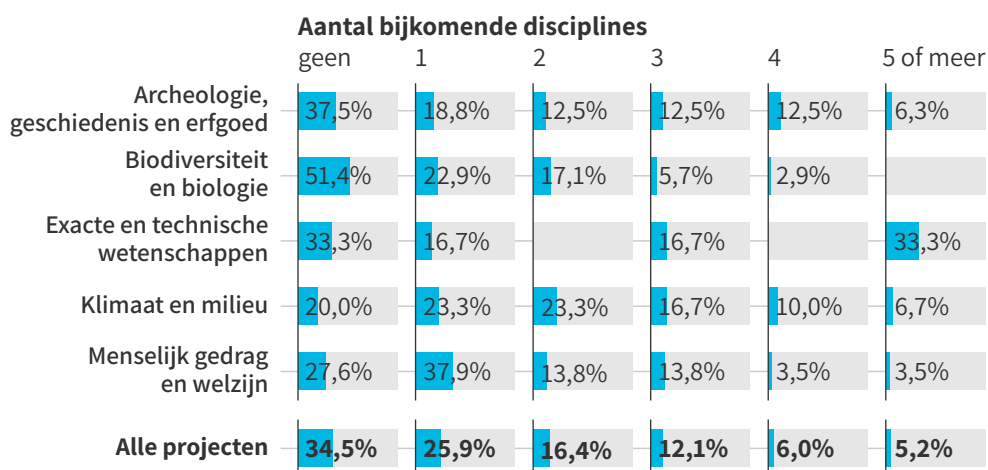
In de cluster ● **Archeologie, geschiedenis en erfgoed** (17%) ga je als burgerwetenschapper vooral historische documenten transcriberen en annoteren zoals [erfenisaangiften](#), [arresten](#) en bevolkingsregisters (bv. [Itinera Nova](#), [S.O.S. Antwerpen](#)). Vaak zijn deze projecten lokaal georganiseerd rond een specifieke stad of regio zoals de Westhoek, Aalst en de archieven van het Soevereine Hof van Bouillon.

In de kleinste cluster ● **Exacte en technische wetenschappen** (6%) zien we zowel fundamenteel onderzoek in bv. natuurkunde ([AcceleROB](#)) en astronomie ([Radio Meteor Zoo](#), [Val-u-Sun](#)), als toegepast onderzoek naar bv. GIS-systemen. De helft van de projecten valt onder GIS en Cartografie, in functie van mobiliteit ([Fietsbarometer](#)), geschiedenis ([DigHimapper](#)) of open data ([OpenStreetMap](#)).

Figuur 7
Aantal projecten per
startjaar en topic-
cluster (n=116).

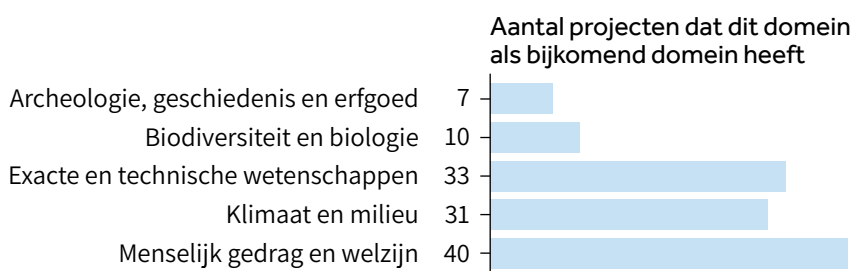
Citizen science leek lange tijd uitsluitend een zaak voor natuuronderzoek. Vanaf 2015 zien we een diversificatie in onderzoekstopics, met projecten over mobiliteit, luchtkwaliteit en ook steeds meer menswetenschappelijke en biomedische onderzoeksthema's.

Figuur 8
Percentage projecten met bijkomende disciplines, per topic-cluster (n=116).

Twee op drie bevroagde projecten gaat naast haar hoofdtopic ook aan de slag met één of meerdere bijkomende disciplines. Dat is het geval bij bijvoorbeeld [CAIRE](#) (AI en zorg), [Small World of Words](#) (psychologie en taal- en letterkunde) en [Fietsbarometer](#) (GIS en mobiliteit).

In de cluster **Biodiversiteit en biologie** is de helft van de projecten mono-disciplinair en de andere helft interdisciplinair. Bij de andere vier clusters gaat meer dan 60% van de projecten aan de slag met meerdere disciplines. Cluster **Klimaat en milieu** gaat op kop met maar liefst 80% interdisciplinaire projecten.

Figuur 9
Aantal projecten dat een domein als bijkomend domein heeft (n=116).

Topics binnen de cluster **Menselijk gedrag en welzijn** worden het vaakst als bijkomende focus vermeld (33%). 27% en 26% van de projecten hebben een bijkomende focus respectievelijk uit de clusters **Exacte en technische wetenschappen** en **Klimaat en milieu**.

Citizen science gaat viral in zorg en gezondheid

Citizen science in de gezondheidswetenschappen is sinds 2019 sterk gegroeid. Deze opmars strookt met ervaringen uit het veld: citizen science geniet al een tijd een vergrote zichtbaarheid en waardering binnen de zorg en biomedische wetenschappen. Het Belgische [Isala](#)-project won de Europese Citizen Science Award en er werden een Europese werkgroep en bijhorende conferentie '[CS4Health](#)' opgericht. In het algemeen is er ook meer aandacht voor participatie in deze discipline, bijvoorbeeld onder de vorm van patient empowerment, gedeelde besluitvorming, en de erkenning van ervaringsdeskundigheid. Citizen science sluit hier nauw bij aan.

3. Activiteiten

 Burgers gaan opvallend vaker aan de slag in meerdere onderzoeksfases.

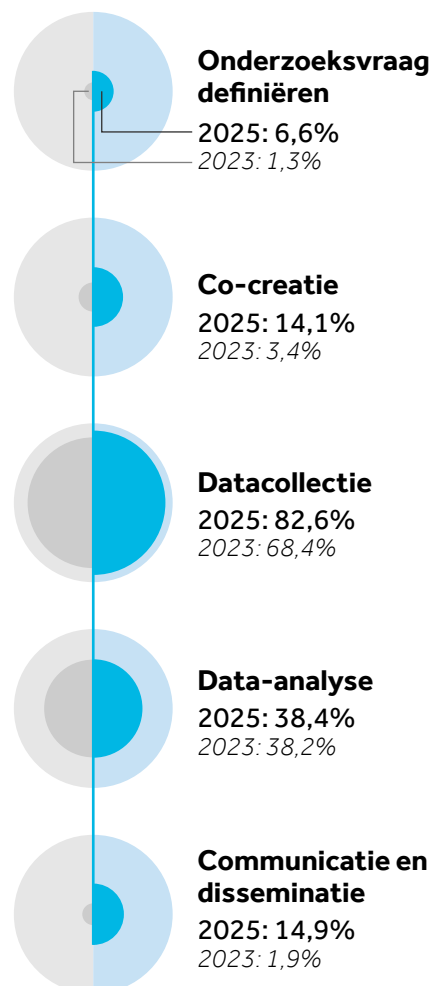
Burgers nemen op verschillende manieren deel aan citizen science:

- De **onderzoeksvraag** mee definiëren;
- In **co-creatie** het onderzoeksontwerp of de interventie mee vorm geven;
- **Datacollectie** (een protocol uitvoeren, sensormetingen uitvoeren, tellen / identificeren, data aanleveren, een staal nemen);
- **Data-analyse**⁷ (annoteren / transcriberen, data interpreteren);
- **Communicatie en disseminatie** (aanbevelingen formuleren, communiceren over de resultaten).

Deelnemers gaan in de meeste projecten (83%) aan de slag in de datacollectie. In de cluster **Klimaat en milieu** verzamelen burgers zelfs in elk project (100%) data. De meest voorkomende taken zijn tellen en identificeren, tekst en beeld aanleveren, en sensormetingen uitvoeren. In vergelijking met de Citizen Science Scan van 2023 is er een sterke stijging in het aandeel projecten waarin deelnemers data verzamelen (+14%). In deze editie werden dan ook heel wat meer projecten gevonden in de cluster **Biodiversiteit en biologie**; in 97% van deze projecten doen burgers aan datacollectie.

Burgers doen in 38% van de projecten ook aan data-analyse. In de cluster **Archeologie, geschiedenis en erfgoed** kunnen burgers zelfs in 78% van de projecten aan data-analyse doen, door documenten te annoteren en te transcriberen.

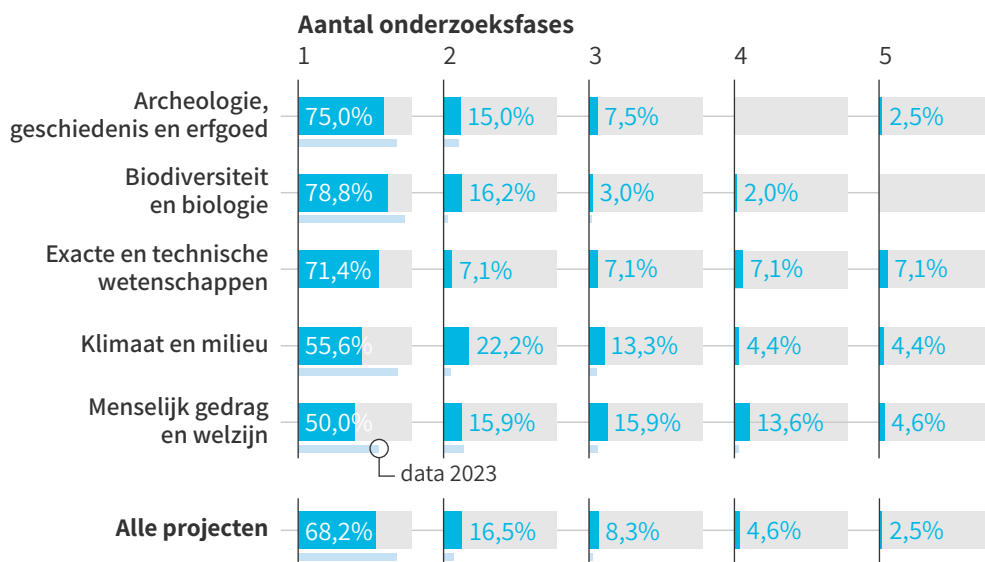
Burgerparticipatie in de andere onderzoeksfases komt minder vaak voor, maar stijgt wel tegenover de Citizen Science Scan van 2023, zoals de onderzoeksvraag definiëren (x5), co-creatie (x4) en communicatie van de onderzoeksresultaten (x7). Anders dan bij datacollectie lijkt deze stijging wel verband te houden met een effectieve toename van burgerbetrokkenheid in deze onderzoeksfases tijdens de laatste jaren. Projecten in de clusters **Menselijk gedrag en welzijn** en **Klimaat en milieu** betrekken burgers het vaakst in verschillende onderzoeksfases, met taken als protocol-cocreatie, communicatie en aanbevelingen formuleren.

Figuur 10

Percentage projecten waarin burgers deelnemen in een bepaalde onderzoeksfase (n=242). De grijze helften aan de linkerkant tonen de percentages uit 2023.

7. Met datacollectie verwijzen we naar activiteiten waarin data enkel verzameld worden. Onder data-analyse verstaan we hier data interpreteren (in tegenstelling tot zuivere datacollectie). Met data-analyse verwijzen we hier dus niet naar het uitvoeren van kwantitatieve of kwalitatieve analyses op de verzamelde, geaggregeerde data.

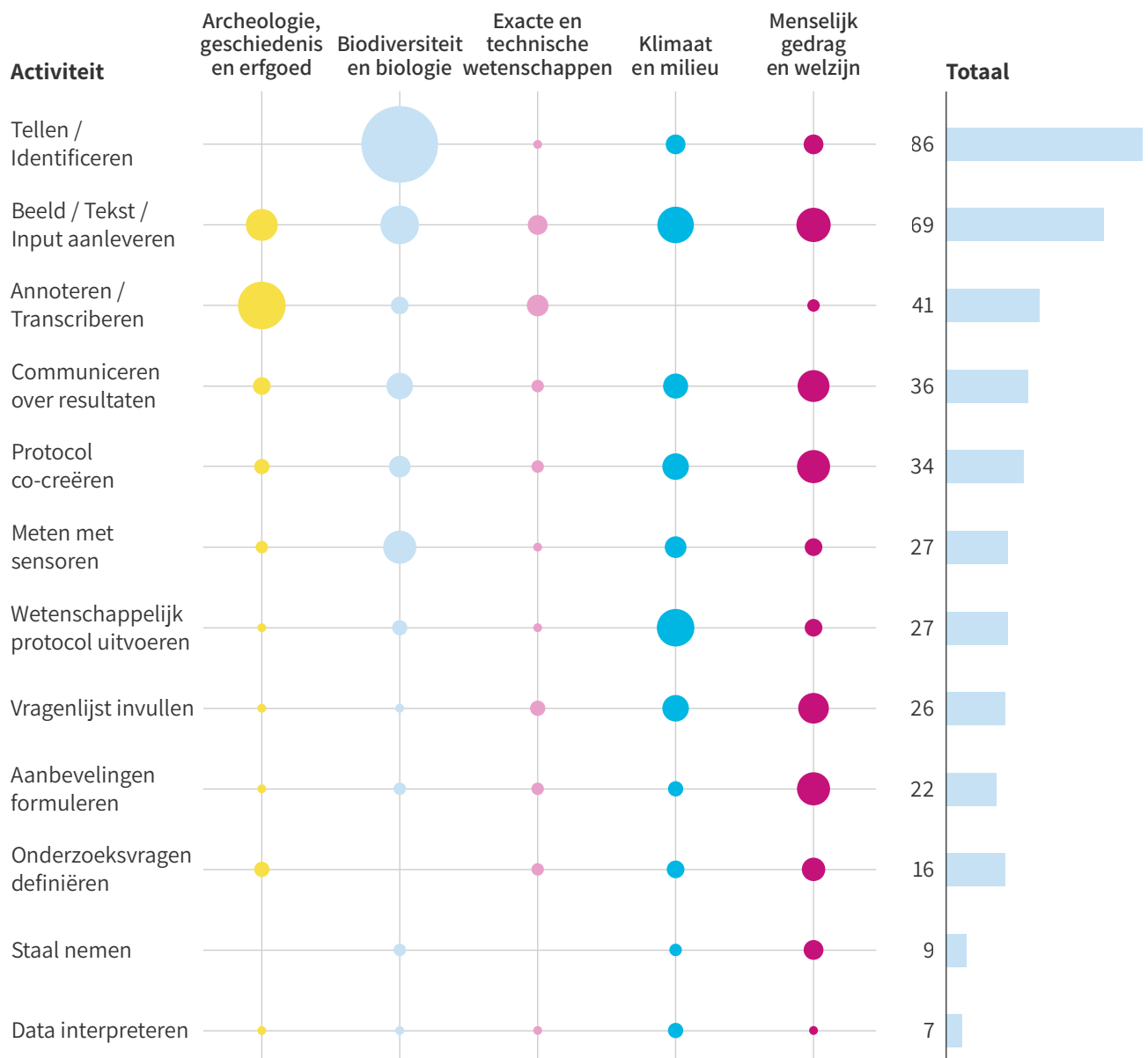
Figuur 11
Aantal projecten per aantal onderzoeksfases waarbij burgers worden betrokken, opgesplitst per topic-cluster (n=242). De lichtblauwe balkjes tonen de percentages uit 2023.

De meeste projecten betrekken burgers in één enkele onderzoeksfase. Vooral in de clusters **Biodiversiteit en biologie** en **Archeologie, geschiedenis en erfgoed** gaan burgers enkel aan de slag in respectievelijk datacollectie en data-analyse. In de clusters **Klimaat en milieu** en vooral **Menselijk gedrag en welzijn** zijn er wel beduidend meer projecten waar burgers in verschillende onderzoeksfases deelnemen. Bovendien zien we een sterke stijging van projecten die burgers in verschillende fases betrekken (+17%).

Meer dan tellen

Datacollectie is veruit de voornaamste onderzoeksfase waar burgers worden ingezet. Het schaalvoordeel van burgerwetenschappers in dataverzameling en -analyse is glashelder.

Daarnaast gaan burgers steeds vaker aan de slag in andere onderzoeksfases, en dat juichen we toe. Door burgers te betrekken bij de formulering van onderzoeksvragen, kunnen onderzoekers van meet af aan hun focus maatschappelijk relevanter maken en de wijze van datacollectie afstemmen op de context en capaciteiten van de burgers. Scivil blijft deze evolutie ondersteunen en hoopt ze uit te breiden naar disciplines waar burgers tot nu toe voornamelijk bijdragen in de datacollectie of data-analyse.

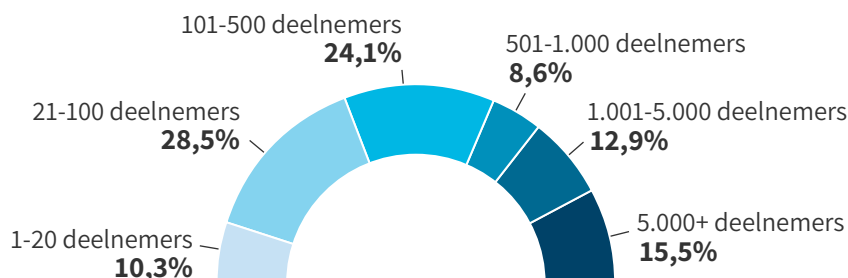

Figuur 12
Aantal projecten waarbij burgers deelnemen aan een bepaalde onderzoeksactiviteit, opgesplitst per topic-cluster (n=242).

4. Deelnemers

Citizenscience-projecten tellen soms 20, en soms 20.000 deelnemers.

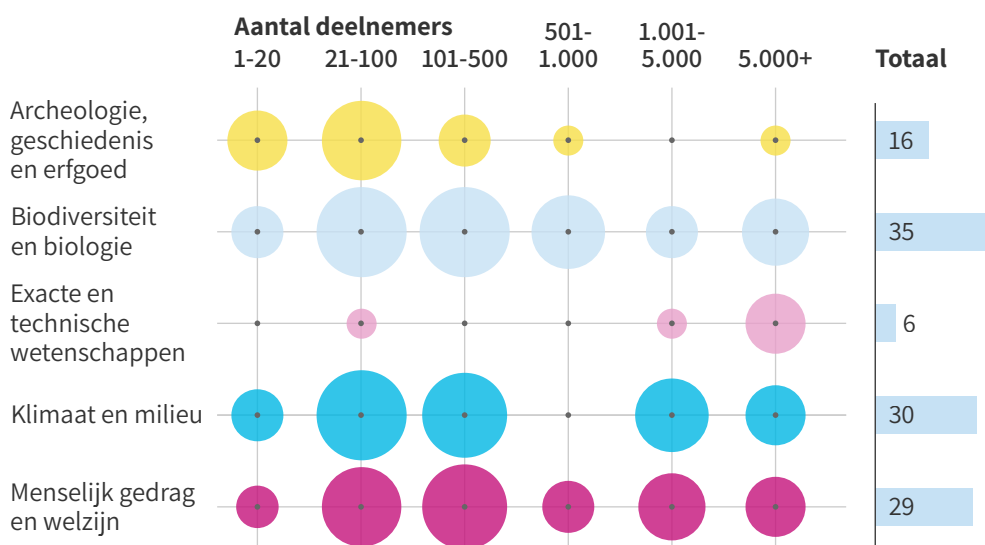

Figuur 13
Aantal deelnemers per project (n=116).

Er is een grote variatie in het aantal deelnemers per project. Bijna vier op tien projecten gaat aan de slag met minder dan 100 burgers, drie op tien betreft tussen de 100 en 1.000 burgers, en nog eens drie op tien werkt met meer dan 1.000 deelnemers⁸. Deze 116 bevraagde lopende projecten zijn volgens de meest conservatieve schatting samen goed voor minstens 1.035.395 unieke deelnames⁹.

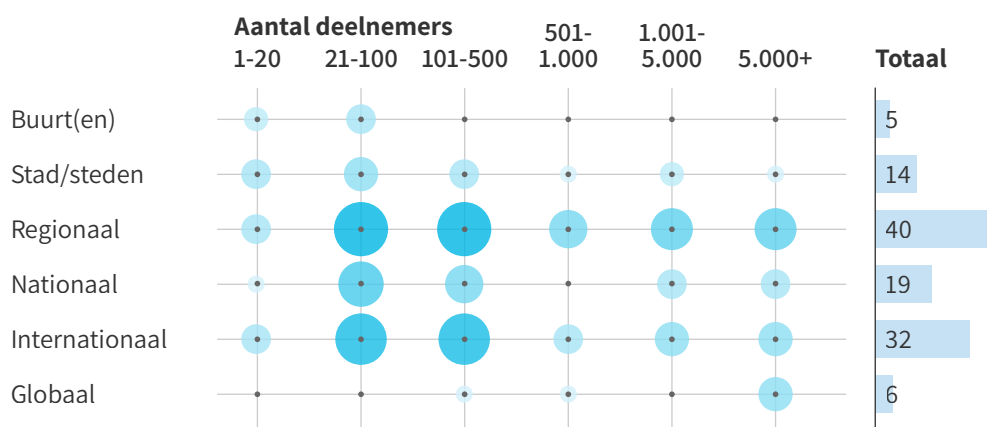
8. Via de survey (n=116) peilden we naar het aantal deelnemers aan de hand van vooraf bepaalde antwoordopties.

9. Een unieke deelname is één burger die deelneemt aan één citizenscience-project. Een burger die voor een archiefproject verschillende documenten transcribeert, telt als één unieke deelname. Een burger die naast een dieren-telling van project X ook deelneemt aan een luchtsensormeting van project Y, telt als twee unieke deelnames.

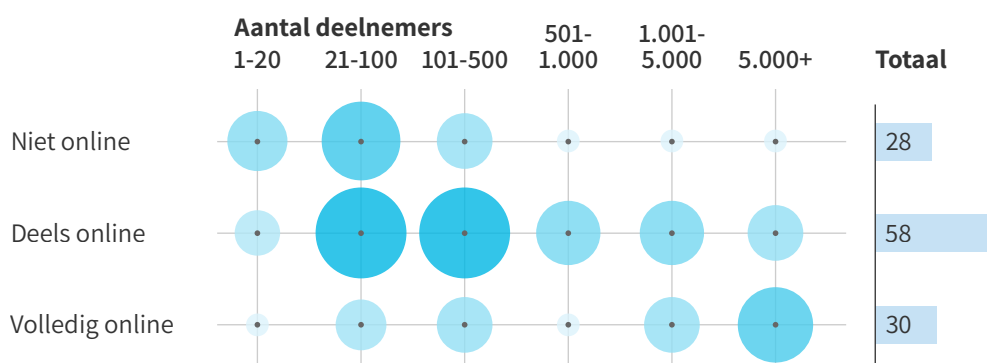
Figuur 14
Aantal projecten per aantal deelnemers en topic (n=116).

Projecten binnen **Archeologie, geschiedenis en erfgoed** gaan doorgaans met kleinere aantallen aan de slag. Deze projecten worden doorgaans getrokken door kleine teams, en de focus ligt vaak op dataverzameling binnen een klein geografisch bereik. Omgekeerd tellen projecten in de cluster **Exacte en technische wetenschappen** het grootste aantal deelnemers. Zo zien we bij [Radio Meteor Zoo](#) 23.325 unieke deelnames via online annotaties en kan [Fietsbarometer](#) buigen over 12.149 unieke deelnames.

Figuur 15
Aantal deelnemers per project, opgesplitst naar geografisch bereik (n=116).

Een meerderheid van projecten heeft een regionaal bereik (een gewest of gemeenschap in België) en varieert in grootte. Lokale projecten hebben doorgaans een kleiner deelnemersaantal, terwijl globale projecten een groter bereik hebben.

Figuur 16
Aantal deelnemers per project, opgesplitst per vorm van deelname (n=116).

In de helft van de projecten kunnen burgers zowel online als offline deelnemen, in de andere helft verloopt de participatie volledig online (25%) of offline (25%). Offline projecten hebben doorgaans een kleiner deelnemersaantal, met als uitzondering [de Grote Schelpenteldag](#) met 11.200 deelnemers.

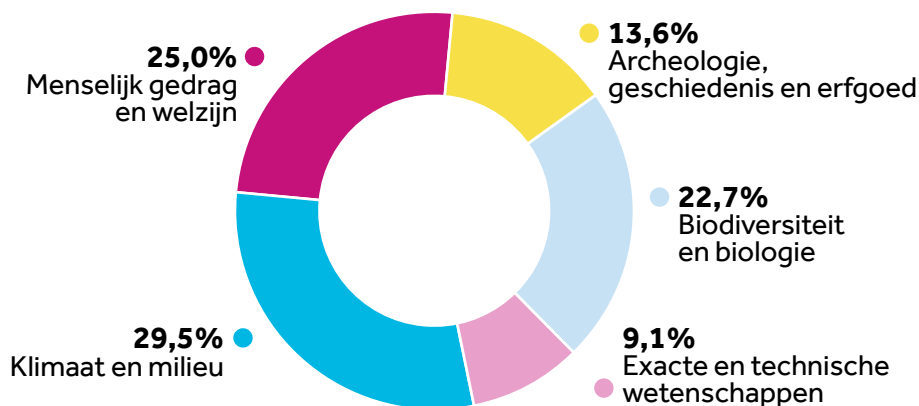
De vraag van één miljoen

Of het nu gaat over het sporadisch gebruik van een natuur-app of een langdurig engagement voor een archief, elke deelname is een waardevol contact tussen burger en wetenschap. Deze Citizen Science Scan legt meer dan één miljoen unieke deelnames aan citizen science bloot. Bovendien is dit de meest conservatieve schatting op basis van de 116 bevraagde projecten.

5. Citizen science op school

Leerlingen verzamelen niet alleen data, maar denken steeds vaker mee over analyses, communicatie en protocol.

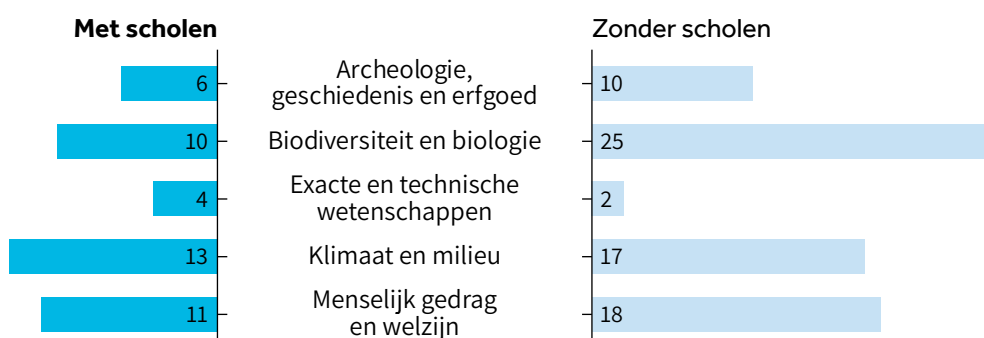
Figuur 17

Aantal projecten die samenwerken met scholen, per topic-cluster (n=44).

44 van de 116 bevraagde projecten werken samen met scholen. Eén op drie van deze schoolprojecten situeert zich in de cluster **Klimaat en milieu**, met vooral milieutopics zoals luchtkwaliteit en zwerfvuil. In de scholen zien we ook vaak topics uit de cluster **Menselijk gedrag en welzijn** (25%), met uiteenlopende sociaal-culturele en gedragswetenschappelijke topics. Projecten binnen zorg- en biomedische wetenschappen werken daarentegen zelden met scholen samen, vermoedelijk omdat ze met gevoelige data omgaan.

De cluster **Biodiversiteit en biologie** (23%) is de derde grootste categorie binnen schoolprojecten. Binnen deze cluster werkt 1 op 3 projecten samen met scholen.

Archeologie, geschiedenis en erfgoed en **Exacte en technische wetenschappen** zijn de kleinere categorieën bij de schoolprojecten. Het aandeel schoolprojecten binnen deze clusters is hoog, maar het absolute aantal projecten is te laag om hierover sterke uitspraken te doen.

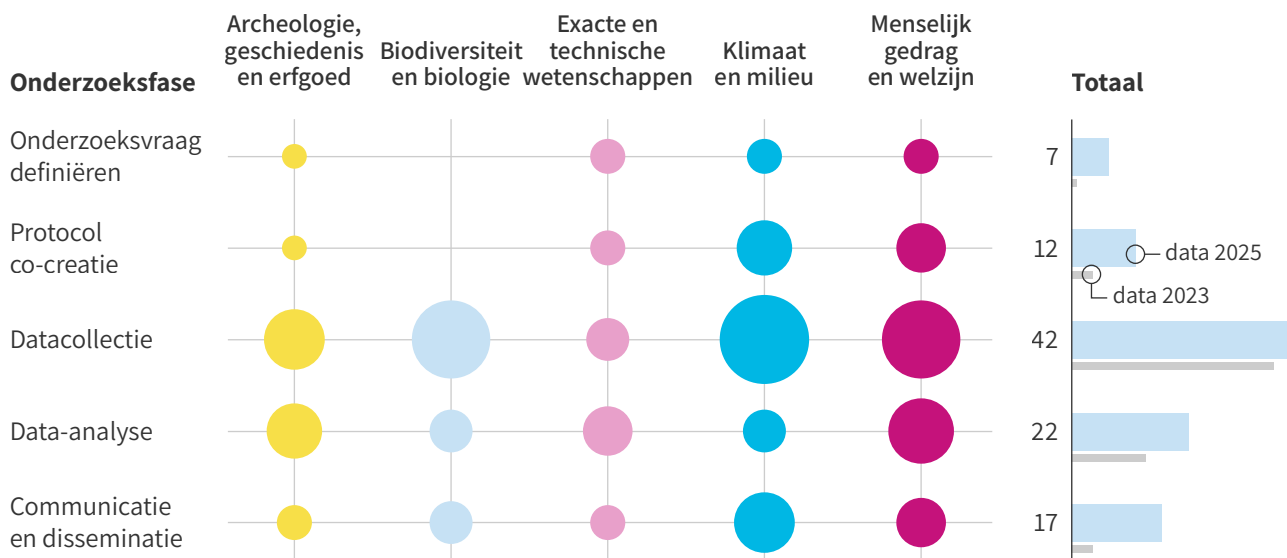

Figuur 18

Aandeel projecten binnen een topic-cluster dat samenwerkt met scholen (n=116).

In bijna elk schoolproject (42 van de 44) verzamelen leerlingen gegevens (datacollectie). In de helft van de projecten voeren leerlingen ook data-analyses uit. Een vergelijkbaar aandeel betreft leerlingen bij communicatie en disseminatie, en een kwart van de schoolprojecten laat leerlingen meenadenken over het onderzoeksprotocol. Bij het opstellen van de onderzoeksvraag worden leerlingen minder betrokken. Sinds de vorige Citizen Science Scan gaan

leerlingen beduidend vaker aan de slag in verschillende onderzoeksfases. Enkel in de cluster **Biodiversiteit en biologie** blijft de deelname vooral beperkt tot datacollectie.

Figuur 19
Aantal projecten die samenwerken met scholen per topic, opgesplitst naar onderzoeksfase (n=44). De grijze balkjes geven de data uit 2023 weer.

Blijven kiezen voor citizen science op school

Tussen 2010 en 2018 werkte een groeiend aantal citizenscience-initiatieven samen met scholen. Citizen science op school werd in die periode sterk en met succes beleidsmatig gestimuleerd. Ook nu is er nog veel marge tot groei en zijn de wederzijdse voordelen voor school en citizenscience-initiatief duidelijk. Zo kunnen scholen aan onderzoekscompetenties werken vanuit echte, openstaande wetenschappelijke vragen en profiteren citizenscience-initiatieven van frisse perspectieven, meer data en een grotere bekendheid.

Een positieve evolutie binnen de schoolmuren is de ruimere inzet van leerlingen in het onderzoeksproces. Door hen te betrekken in meerdere onderzoeksfases maken leerlingen nog diepgaander kennis met de wetenschappelijke methode, en plukken onderzoekers de vruchten van een frisse blik en enthousiaste ambassadeurs.

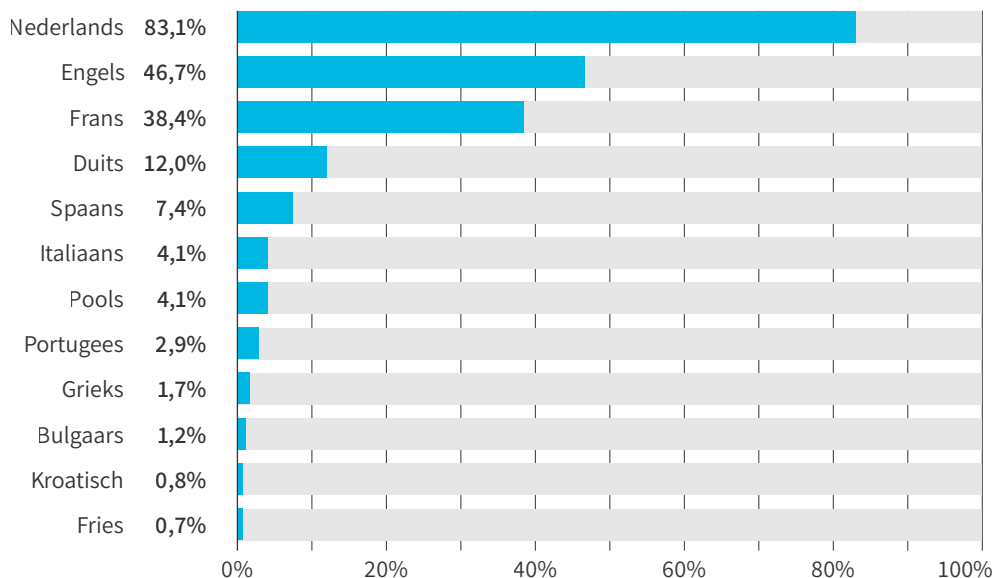
Scivil pleit voor een volgehouden beleidskeuze voor meer citizen science op school, en wil citizenscience-initiatieven hierbij graag ondersteunen.

6. Taal

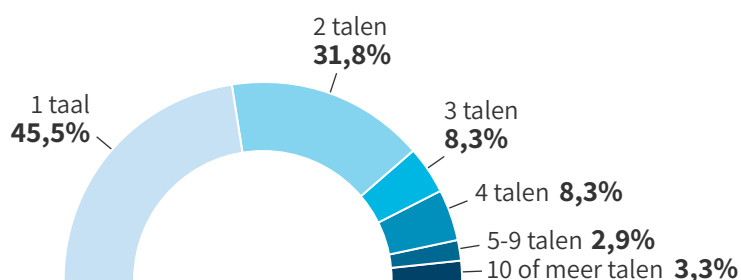
Nederlands is veruit de grootste taal in het Belgische citizenscience-landschap.

In 83% van de projecten kan je deelnemen in het Nederlands, een pak meer dan Engels (47%), Frans (38%) en Duits (12%). Het aandeel projecten met Engels als taal is gestegen, wellicht doordat in deze editie meer projecten met internationale financiering werden gevonden.

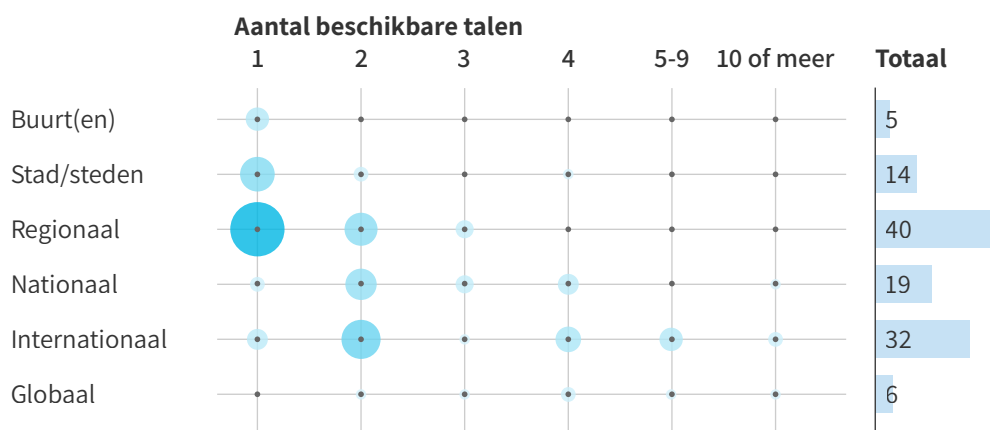
Figuur 20
Percentage projecten waarbij burgers kunnen deelnemen in een bepaalde taal (n=242).

Het aandeel projecten met één voertaal daalt licht (van 56% naar 45%), terwijl het aandeel tweetalige projecten stijgt (van 19% naar 32%), voornamelijk de combinaties Engels-Nederlands (61% van alle tweetalige projecten) en Nederlands-Frans (21%).

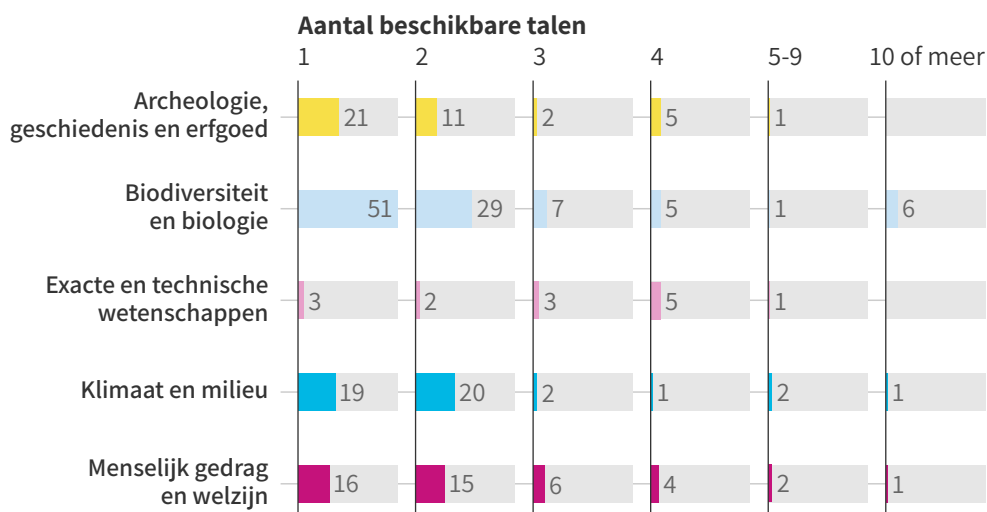
Figuur 21
Percentage projecten per aantal beschikbare talen (n=242).

Buurtprojecten hanteren altijd één voertaal. In regionale projecten kan je meestal deelnemen via één taal (68%) en wat minder vaak via twee (25%) of drie (8%) talen. Projecten op nationaal, internationaal en globaal niveau zijn doorgaans uitgesproken meertalig (89%).

Figuur 22
Aantal projecten per geografisch bereik, opgesplitst naar aantal beschikbare talen (n=116).

In de clusters **Archeologie, geschiedenis en erfgoed** en **Biodiversiteit en biologie** is er vaak één voertaal. Bij projecten over **Klimaat en milieu** en **Menselijk gedrag en welzijn** zijn er evenveel eentalige als tweetalige projecten. Projecten uit de cluster **Exacte en technische wetenschappen** zijn in hoofdzaak meertalig.

Figuur 23
Aantal projecten per topic, opgesplitst naar aantal beschikbare talen (n=116).

Nederlands vs. Frans

Het Belgische citizenscience-landschap blijft sterk Nederlandstalig, maar de meertaligheid neemt duidelijk toe, vooral bij grotere of internationaal ingebedde projecten. Naast het schaalniveau hangt meertaligheid ook samen met thematische clusters.

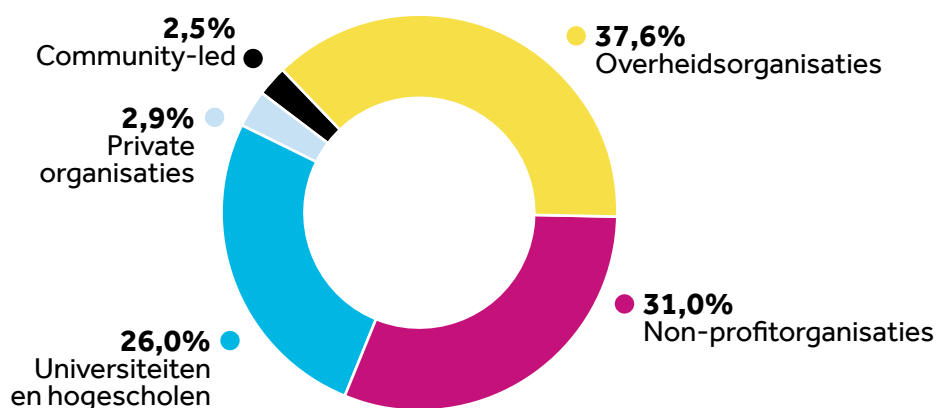
Ondanks verfijnde zoekstrategieën en extra aandacht voor Franstalig België vonden we ook deze editie een pak minder Franstalige dan Nederlandstalige projecten. Hoewel dit wijst op een ruimer uitgebouwd citizenscience-landschap in Vlaanderen, blijven projecten in Franstalig België mogelijk ook minder zichtbaar doordat daar een centraal aanspreekpunt ontbreekt zoals Scivil, of een toegankelijk platform voor burgers zoals Iedereen Wetenschapper.

7. Initiatiefnemers

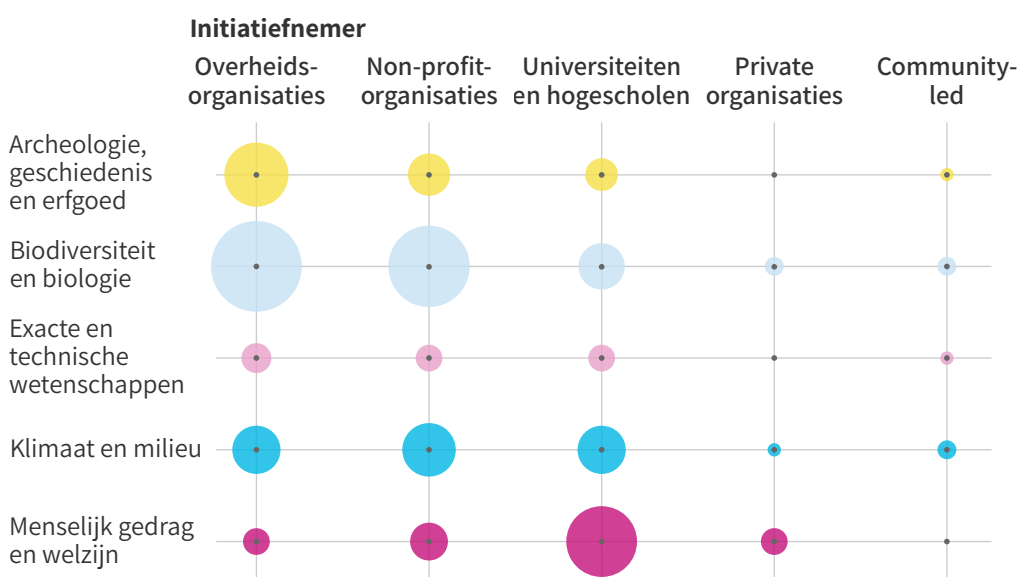
Overheden, non-profits en academische instellingen blijven de belangrijkste initiatiefnemers.

In vier op tien projecten is een overheidsorganisatie de initiatiefnemer. Non-profitorganisaties en academische instellingen (universiteiten en hogescholen) vervolledigen de top 3. Privaat georganiseerde en community-led projecten vormen slechts een fractie van het Belgische citizenscience-landschap, al zijn kleine grassroots-initiatieven wellicht moeilijker vindbaar en dus ondervertegenwoordigd in de Citizen Science Scan.

Figuur 24
Initiatiefnemers van Belgische citizenscience-projecten (n=242).

De top 5 initiatiefnemers zijn het INBO, Natuurpunt, het Rijksarchief, KU Leuven en UGent. In de clusters **Biodiversiteit en biologie** en **Archeologie, geschiedenis en erfgoed** is de initiatiefnemer meestal een overheidsorganisatie. In de cluster **Menselijk gedrag en welzijn** nemen vooral academische instellingen en non-profits de leiding. Bij projecten rond **Klimaat en milieu** en **Exacte en technische wetenschappen** is het eigenaarschap gelijk verdeeld over de drie grote categorieën.

Figuur 25
Initiatiefnemers van projecten, opgesplitst per topic-cluster (n=242).

Figuur 26
Initiatiefnemers van Belgische citizenscience-projecten: onderzoeksinstellingen en andere (n=242).

In acht op tien projecten neemt een onderzoeksinstelling de leiding. Bij academische instellingen is dit per definitie het geval, maar ook initiatiefnemers uit de overheids- en non-profitsector hebben meestal een primaire focus op onderzoek.

90% van de projecten wordt getrokken door een Belgische organisatie, de overige 10% wordt door een buitenlandse organisatie gecoördineerd met minstens één Belgische partner in het consortium.

Top-down vs. bottom-up initiatief

België kent een sterk citizenscience-landschap, gedragen door vooral onderzoeksgeoriënteerde overheidsinstellingen, non-profits en academische partners. Deze sterke inbedding van citizen science is mede het resultaat van stimulerend regionaal (vooral Vlaams) beleid, dat citizen science actief ondersteunt en professionalisering mogelijk maakt.

Kleinere, community-led initiatieven verschijnen veel minder vaak op onze radar. Nochtans spelen bottom-up grassroots-projecten ook een essentiële rol in het citizenscience-landschap: zij kunnen snel, wendbaar en nauwgezet inspelen op lokale noden en gemeenschappen.

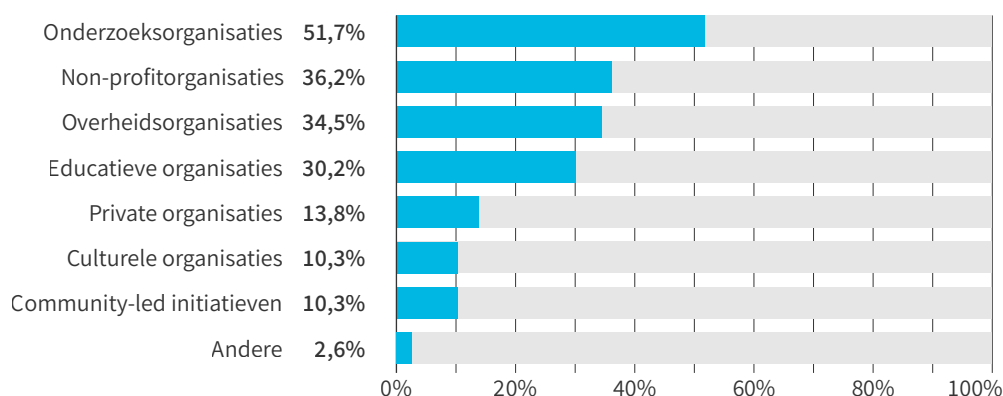
8. Partners

Samenwerking is de norm. Meer dan 8 op 10 projecten gaan in zee met minstens één type partner.

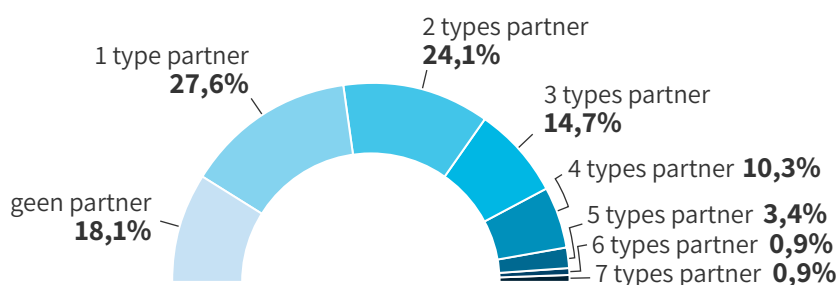
De meeste projecten (82%) bundelen de krachten met minstens één typepartner. De helft van de bevroagde projecten werkt samen met een onderzoekspartner. Daarnaast worden ook overheidsorganisaties (34%) en non-profitorganisaties (36%) vaak betrokken. Dit soort partners zijn goed geplaatst om bij te dragen aan de maatschappelijke impact van het project, door de onderzoeksresultaten te implementeren in beleid of door ze in te zetten in belangenbehartiging. 30% van de projecten betreft een educatieve partner¹⁰.

10. Deze categorie werd breder ingevuld dan in de vorige Citizen Science Scan. Naast formele onderwijsinstellingen omvat de categorie ook onderzoeksgerichte partners die burgers dingen willen bijleren via hun deelname, alsook partners in wetenschapscommunicatie en communicatie. In deze editie is er ook geen aparte categorie voor communicatiepartners.

Figuur 27
Percentage
citizenscience-projecten
dat samenwerkt met een
type partner (n=116).

Non-profits en overheidsorganisaties werken het vaakst samen met een onderzoekspartner. Universiteiten en hogescholen betrekken vaak overheids- en non-profitorganisaties. Culturele partners worden het vaakst gekozen door non-profits, en samenwerkingen met private partners komen het vaakst voor bij academische initiatiefnemers.

Figuur 28
Percentage
citizenscience-
projecten per aantal
types partner (n=116).

Partners als hefboom voor impact

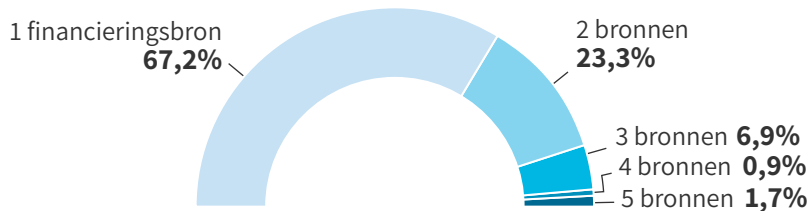
Citizen science steunt op samenwerking, niet alleen tussen burgers en wetenschappers, maar ook tussen een brede waaier aan organisaties. De juiste partnerschappen bepalen in grote mate de maatschappelijke impact van een project. Lokale netwerken en gemeenschappen vergroten het bereik en verankeren een initiatief in de leefwereld van burgers. Partners uit beleid of het middenveld helpen dan weer

om onderzoeksresultaten sneller door te vertalen naar concrete maatschappelijke verandering. Elke partner brengt eigen expertise mee - van lokale kennis en ervaringsdeskundigheid tot wetenschappelijke methodiek, beleidsimpact en datamanagement. Zo ontstaat impact die geen enkele actor alleen kan realiseren.

9. Financiers

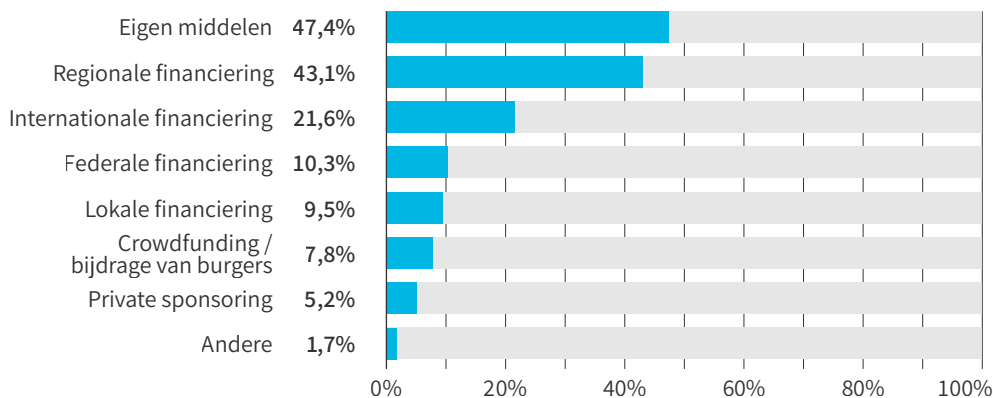
Regionale financiering blijft cruciaal, Europese financiering stijgt sterk, met 2024 als piekjaar.

Figuur 29
Aantal financieringsbronnen per project (n=116).

Twee op drie projecten hebben één financieringsbron, bijna één op drie projecten heeft er minstens twee.

De helft van de bevroegde citizenscience-projecten maakt gebruik van eigen middelen. In de vorige Citizen Science Scan waren dat nog 2 op 3 projecten. Ongeacht het startjaar zijn eigen middelen een vaak voorkomende financieringsbron, en vormen ze de ruggengraat voor langlopende projecten (15 jaar en langer).

Figuur 30
Financieringsbronnen (n=116).

43% van de projecten steunt op regionale projectfinanciering (van Vlaanderen, Brussel of Wallonië). Bij projecten met startjaar 2024 is er een piek aan regionale financiering, met financiers als FWO, BOF, amai!, Brussels Environment en het Scheldemondfonds. Ongeacht deze piek zien we regionale financiering al vaak verschijnen vanaf projecten met startdatum 2017.

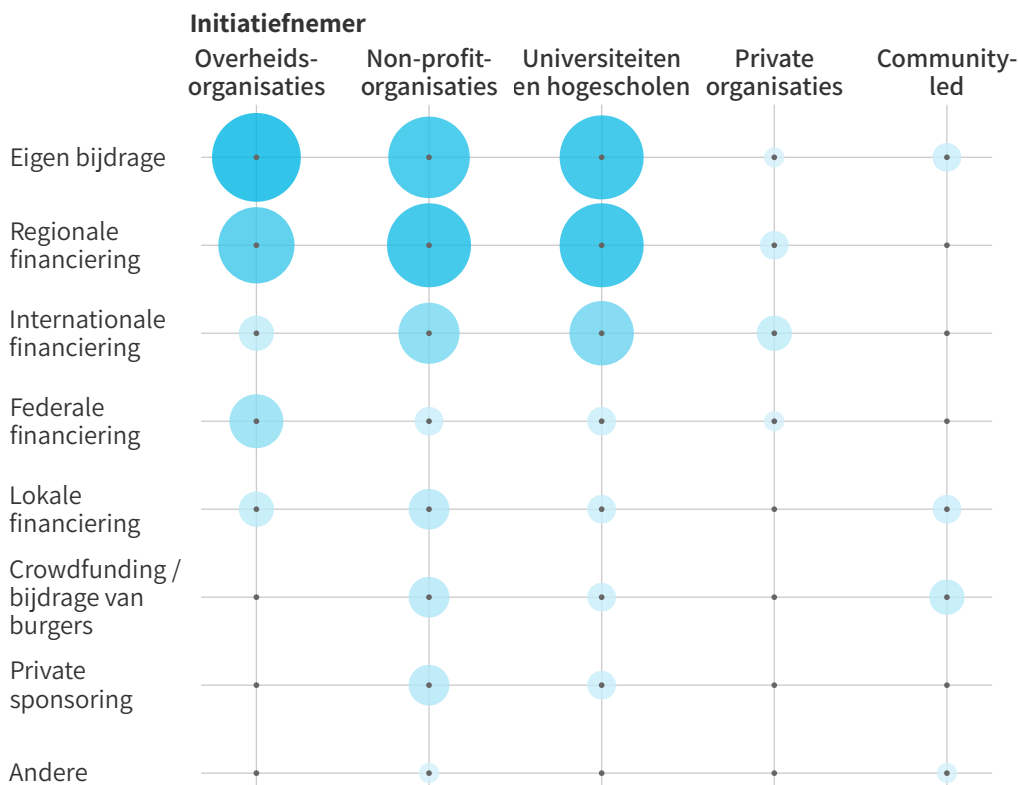
De inzet van internationale financiering is gestegen van 12% in 2023 naar 22%, dankzij een uitzonderlijke piek van Europese financiering bij projecten met startdatum 2024 (Horizon Europe, ERC, Biodiversa, Impetus, EMIF, FEDER, zie kader). Private financiering zakte van 10% naar 5%, en wordt vooral sinds 2020 ingezet.

Overheidsorganisaties, non-profits en academische instellingen gebruiken vooral eigen en regionale middelen. Feitelijke verenigingen bekostigen hun citizenscience-projecten met lokale financiering, crowdfunding en eigen bijdragen.

Internationale financiering zien we het vaakst bij academische instellingen (40%) en non-profits (36%). Belgische koplopers zijn UAntwerpen, KU Leuven,

VUB, Instituut voor Natuurwetenschappen en ISSeP. Internationale financiering gaat ook vaak naar non-profits. Het gaat hierbij veelal om non-profits met een onderzoeksgerichte opdracht.

Federale middelen voor citizen science gaan vooral naar overheidsorganisaties (58%). Regionale financiering is gelijkmatig verdeeld over overheidsorganisaties, non-profits en academische instellingen. Crowdfunding wordt vooral ingezet door non-profits en feitelijke verenigingen.

Figuur 31
Verdeling van financieringsbronnen volgens type initiatiefnemer (n=116).

Het succesverhaal van Europese financiering

In 2024 ging een opmerkelijk hoog aantal citizen science-projecten van start met Europese steun. Ook in 2025 startte al een mooi aantal projecten met Europese financiering, en wellicht zal dit aantal in een volgende editie nog hoger liggen, doordat projecten die in het najaar van 2025 startten, hier nog niet werden meegenomen).

Achter deze toename schuilen een aantal mogelijke verklaringen. Enerzijds zet de Europese Commissie al tien jaar sterk in op financiering van citizen science. Anderzijds hebben de indienende organisaties ervaring en credibiliteit kunnen opbouwen in citizen science via het aantrekken en inzetten van regionale financiering. Internationale financieringsaanvragen hebben namelijk baat bij een sterke track record in citizen science. De stijging in regionale projectfinanciering vanaf 2017 heeft zo mogelijk bijgedragen aan de piek in internationale financiering van 2024. Zo zet regionale steun een accelerator op citizen science in eigen land, via hogere slaagkansen bij Europese calls.

Conclusies en aanbevelingen

In België is met succes een stimulerende omgeving voor citizen science gecreëerd. Vooral Vlaanderen plukt de vruchten van de uitdrukkelijke beleidskeuze voor citizen science als strategische hefboom. Initiatiefnemers uit verschillende echelons van de samenleving hebben zich zo kunnen professionaliseren in de financiering, ontwikkeling, uitrol en valorisatie van citizen science. In Europese middens staat België ondertussen te boek als een hotspot voor innovatieve citizen science: de aanpak wordt met succes geïntroduceerd in strategisch gekozen domeinen, initiatiefnemers slagen er steeds vaker in om hun ervaring en uitstekende reputatie te verzilveren bij competitieve Europese fondsen, en zowel beleid als economie laat zich steeds uitdrukkelijker kenmerken door datagedreven beslissingen uit citizen science.

Deze successen tonen aan dat de uitdrukkelijke beleidskeuze voor citizen science werkt en zichzelf op meerdere fronten terugverdient. We hebben hier een ruim, innovatief en effectief citizenscience-landschap uitgebouwd, zoals blijkt uit deze tweede editie van de Citizen Science Scan. Het is zaak om die verwezenlijking te blijven onderhouden, zodat wetenschap en innovatie ook morgen de vruchten kunnen plukken van die jarenlange investering. Scivil wil daarbij alvast blijven bijdragen als facilitator, adviseur, promotor en matchmaker voor citizen science in Vlaanderen en België.

Aanbevelingen voor onderzoeksfinanciers

- Voorzie flexibele financieringskanalen die citizen science expliciet toelaten. Stem deze kanalen ook af op het interdisciplinaire en maatschappelijk gerichte karakter van dat soort projecten. Voorzie bijvoorbeeld mogelijkheden voor projecten om ook personeels- en werkingskosten te voorzien voor taken die cruciaal zijn om een citizenscience-aanpak te laten slagen, zoals communicatie en community management, of materialen en vergoedingen voor individuele burgers en voor niet-wetenschappelijke partners in het project.
- Versterk structurele financiering. Zo kunnen succesvolle projecten na de opstartfase doorgroeien. Expertise wordt gehandhaafd en langetermijnpact wordt mogelijk in plaats van telkens nieuwe opstartcycli te moeten doorlopen.
- Investeer in infrastructuur en professionalisering. Voorzie hiertoe middelen voor bijvoorbeeld data-platformen en de ontwikkeling van ethische kaders op maat van citizen science. Deze ondersteuning verhoogt de betrouwbaarheid en herbruikbaarheid van de bijdrage van burgers.

Aanbevelingen voor beleidsmakers bij overheden

- Blijf inzetten op sterke regionale financiering. Zo krijgen veel projecten de kans om ervaring op te bouwen die essentieel is bij internationale aanvragen. Door deze rol te versterken ontstaat een robuuste leeromgeving die de stijgende trend in Europese successen verder kan ondersteunen.
- Overweeg het gebruik van citizenscience-data binnen beleidsdomeinen zoals klimaat, biodiversiteit, welzijn, mobiliteit en leefomgeving. Door burgerdata actief in beleidsprocessen te integreren, worden inzichten breder gedragen en maatschappelijk relevanter.
- Stimuleer meer samenwerking tussen citizen science en onderwijs. Zo krijgen leerlingen toegang tot echte onderzoekspraktijken, en onderzoekers krijgen toegang tot gemotiveerde deelnemers.
- Stimuleer community-led initiatieven. Zij kunnen snel, wendbaar en nauwgezet inspelen op lokale noden en (moeilijk bereikbare) gemeenschappen.
- Monitor de deelname van burgers en de impact van die deelname op burgers via bevragingen zoals de Wetenschapsbarometer. Zo krijgen we zicht op hoe participatie de attitudes van burgers tegenover wetenschap beïnvloedt. Regelmatige opvolging maakt evoluties in vertrouwen in wetenschap zichtbaar en helpt om ondersteuning beter af te stemmen op de noden in het veld.
- Waak erover dat ook in Franstalig België citizen science kan bloeien. Voorzie regionaal budget om naar Vlaams voorbeeld een stimulerende infrastructuur voor citizen science uit te bouwen.

Aanbevelingen voor beleidsmakers binnen organisaties

- Voorzie een centraal ondersteuningsaanbod voor medewerkers die een citizenscience-project willen opstarten. Door drempels te verlagen vergroot de kans dat nieuwe initiatieven duurzaam ingebed worden.
- Integreer citizen science in de organisatiestrategie. Veranker participatieve methoden expliciet in

beleidsteksten en interne processen. Dit creëert een ondersteunende omgeving waarin samenwerking met burgers vanzelfsprekender wordt.

- Zet in op capacity building voor citizen science. Versterk de interne kennis over en zichtbaarheid voor citizen science. Deel inspirerende voorbeelden en geef medewerkers toegang tot opleidingen rond participatie en cocreatie. Zo ontstaat een bredere basis aan competenties die projecten op lange termijn ten goede komen.

Aanbevelingen voor (potentiële) initiatiefnemers

- Betrek burgers breder dan enkel bij datacollectie. Voorzie deze burgerbetrokkenheid al vanaf de start van het project. Door hen mee te laten denken over onderzoeksvragen, protocollen of communicatie verhoog je zowel de kwaliteit als de motivatie en betrokkenheid van deelnemers. Test je aanpak ook grondig vooraleer je een grote uitrol doet. Zo kan je participatiematerialen, methoden en instructies verfijnen. Een sterke pilootfase maakt het eindresultaat betrouwbaarder en toegankelijker voor een breed publiek.
- Maak je project zichtbaar en de resultaten en verzamelde data via open data beschikbaar. Zo vergroot je de impact van je eigen initiatief en inspireer je andere lopende projecten en potentiële initiatiefnemers.
- Overweeg een samenwerking met scholen. Dit zorgt voor gemotiveerde deelnemers en een groot bereik binnen lokale gemeenschappen. Het is bovendien een waardevolle kans voor jongeren om zich vertrouwd te maken met de wetenschappelijke methode.
- Zet actief in op diversiteit en inclusie. Houd drempels laag, gebruik duidelijke taal en bied meerdere vormen van deelname aan. Overweeg ook om partners te zoeken in de andere regio's van België. Een diverse deelnemersgroep verrijkt de data en de maatschappelijke relevantie van het project.

Over Scivil

Scivil bouwt bruggen voor betere burgerwetenschap. Als kennis- en onderzoekscentrum voor citizen science in Vlaanderen, is Scivil een katalysator en matchmaker die alle partijen en vereiste tools bij elkaar brengt met het oog op sterke citizenscience-projecten. Scivil promoot, verbindt, ondersteunt en innoveert citizen science.

Visie

Scivil wil dat burgers, wetenschappers en maatschappelijke actoren vaker samen wetenschappelijke vraagstukken en maatschappelijke problemen oplossen, en dat ze de verworven kennis zo optimaal afstemmen op alle betrokkenen.

Burgers, wetenschappers en maatschappelijke actoren kunnen via citizen science samenwerken aan uitmuntend en effectief wetenschappelijk onderzoek. Bovendien leren burgers zo genuanceerder en kritischer nadenken over wetenschap en ervaren ze ook het belang ervan, zowel voor de maatschappij als voor hun persoonlijk leven.

Missie

Scivil bouwt bruggen voor betere burgerwetenschap, tussen (potentiële) initiatiefnemers en partners. Scivil is een katalysator en matchmaker die alle partijen en vereiste tools, in Vlaanderen en daarbuiten, bij elkaar brengt met het oog op sterke citizenscience-projecten.

Scivil biedt:

- [Workshops en lezingen](#) over citizen science op maat van jouw organisatie;
- [Persoonlijk advies](#) bij toekomstige en lopende citizenscience-projecten;
- [Netwerkevenementen](#) om burgerwetenschapsactoren met elkaar in contact te brengen;
- [Gidsen en handleidingen](#) bij deelaspecten van citizen science;
- [Een innovatieve](#) citizenscience-[aanpak](#) als partner bij je project.

Scivil
Citizen Science
Vlaanderen

www.scivil.be

info@scivil.be

Bijlagen

Bijlage 1: Survey

Onderstaande survey werd uitgestuurd naar alle projecten uit de inventaris waar contactgegevens voor beschikbaar waren.

Survey - Inventarisatie van Belgische citizenscience-projecten - 2025

Scivil wil als Vlaams Kenniscentrum voor Citizen Science de vinger aan de pols houden in het Vlaamse citizenscience-landschap. Daarnaast werkt UCLouvain dit jaar in het kader van een masterproef aan een studie van Citizen Science in Franstalig België. We sloegen de handen in mekaar en maken dit jaar voor de tweede keer een inventarisatie van Belgische citizenscience-projecten. In samenwerking met studenten maakten we deze zomer al een eerste inventaris. Deze rijke dataset van projecten willen we nu graag verdiepen om zo een beter zicht te krijgen op het aantal en soorten burgerwetenschapsprojecten die in België uitgerold worden. Door onderstaande survey in te vullen over jouw project, help je ons een grote stap vooruit. Het invullen van de survey duurt ongeveer 5 minuten.

Misschien vulde je deze vragenlijst al in tijdens onze inventarisatie in 2023. Vul hem dan zeker opnieuw in! We nemen jouw project(en) heel graag opnieuw mee op in de inventaris.

Alvast hartelijk dank!

Contactgegevens: info@scivil.be en www.scivil.be

Wat is citizen science?

Citizen science of burgerwetenschap is wetenschappelijk onderzoek dat in zijn geheel of gedeeltelijk door niet-wetenschappers (burgers) wordt uitgevoerd, vaak in samenwerking met of onder begeleiding van professionele wetenschappers. Meer weten?

<https://www.scivil.be/book/wat-citizen-science>

Wil je de resultaten van de vorige citizen science scan zien? Lees ze hier:

<https://www.scivil.be/citizen-science-scan-2023>

Algemene projectinformatie

Naam project:

Website project (URL):

Indien het project geen eigen website heeft, kan je ook refereren naar een externe website, online platform, of artikel waarin het project vermeld wordt.

Startjaar van het project:

Eindjaar van het project (indien van toepassing):

Status van het project:

- Actief
- Inactief / Voltooid

Talen waarin het project beschikbaar is/was:

- Nederlands
- Frans
- Duits
- Engels
- Andere:

Partners en financiering

Trekkende organisatie:

Is dit een Belgische organisatie?

Heeft deze organisatie een zetel in België?

- Ja
- Nee

Welke categorie past het best bij de trekkende organisatie? *

- Overheidsorganisatie
- Non-profit organisatie
- Private organisatie

Is de trekkende organisatie een onderzoeksorganisatie? *

Behoort onderzoek voerend tot de hoofdactiviteiten van deze organisatie?

- Ja
- Nee

Zijn er nog andere partners betrokken bij het project? Zo ja, welk type?

- Onderzoeksorganisatie
- Beleid (lokaal, regionaal, nationaal, internationaal)
- Non-profitorganisaties (NGOs, burgerbewegingen, CSOs...)
- Bedrijven (KMO's, industrie...)
- Educatieve organisaties en/of scholen
- Culturele organisaties (bibliotheken, musea...)
- Groep of vereniging zonder rechtspersoonlijkheid
- Andere:

Geef de naam van de Belgische partner(s) in het project:

Welke financieringsbronnen heeft het project?

- Internationale projectfinanciering
- Federale Belgische projectfinanciering
- Regionale projectfinanciering (Brussel, Vlaanderen, Wallonië)
- Lokale projectfinanciering (steden en gemeenten, provincies...)
- Crowdfunding / financiële bijdrage van burgers
- Gefinancierd met eigen bijdrage van de betrokken organisaties
- Sponsoring van private ondernemingen
- Andere:

Specificeer de belangrijkste financieringsbron (bv. FWO, Koning Boudewijnstichting, eigen middelen...):

Wat is de geografische spreiding van de deelnemers die participeren in het project? Geografisch bereik van het project:

- Globaal (Wereldwijd)
- Internationaal (meerdere landen)
- Nationaal (België)
- Regionaal (Gewesten of gemeenschappen)
- Eén of meerdere steden
- Specifieke buurt(en)

Totaal aantal betrokken burgers? *

- 1-20
- 21-100
- 101-500
- 501-1.000
- 1.001-5.000
- 5.000+

Ken je het exacte aantal deelnemers dat tot nu deelnam? Vul het hier in:

Inhoud burgerwetenschapsproject

Wat is het voornaamste wetenschappelijke thema waaraan het project bijdraagt?

- Archeologie, geschiedenis, erfgoed
- Biodiversiteit en biologie
- Computer- en informatiewetenschappen
- Economie
- Geografie: GIS, cartografie
- Geologie, paleontologie
- Ingenieurs- of ontwerpwetenschappen
- Klimaat
- Kunst en cultuur
- Land- en tuinbouwkunde
- Milieu: geluidsoverlast
- Milieu: lichthinder
- Milieu: luchtkwaliteit
- Milieu: waterkwaliteit
- Milieu: zwerfvuil of plasticvervuiling
- Mobiliteit
- Natuurkunde, wiskunde en astronomie
- Psychologie
- Sociologie en demografie
- Taal- en letterkunde
- Zorg en biomedische wetenschappen
- Andere:

Aan welke wetenschappelijke thema's draagt het project nog bij?

- Archeologie, geschiedenis, erfgoed
- Biodiversiteit en biologie
- Computer- en informatiewetenschappen
- Economie
- Geografie: GIS, cartografie
- Geologie, paleontologie
- Ingenieurs- of ontwerpwetenschappen
- Klimaat
- Kunst en cultuur
- Land- en tuinbouwkunde
- Milieu: geluidsoverlast
- Milieu: lichthinder
- Milieu: luchtkwaliteit
- Milieu: waterkwaliteit
- Milieu: zwerfvuil of plasticvervuiling
- Mobiliteit
- Natuurkunde, wiskunde en astronomie
- Psychologie
- Sociologie en demografie
- Taal- en letterkunde
- Zorg en biomedische wetenschappen
- Andere:

Omschrijf kort welke wetenschappelijke activiteit(en) de burgers uitvoeren in het project:

Op welke manier(en) dragen burgerwetenschappers bij aan het project?

- Onderzoeksvraag mee definiëren
- Het onderzoeksontwerp of de interventie mee vorm geven via een proces van co-creatie
- Datacollectie: bv. een wetenschappelijk protocol uitvoeren met meerdere stappen, een sensormeting uitvoeren, tellen of identificeren, data aanleveren, een vragenlijst invullen, een staal nemen...
- Data-analyse: bv. Annoteren, transcriberen of data interpreteren.
- Communicatie en disseminatie: bv. aanbevelingen formuleren, communiceren over resultaten...
- Andere:

Vindt de deelname online of offline plaats?

- Volledig online deelname
- Deels online, deels offline deelname
- Volledig offline deelname

Is er in het project een samenwerking met scholen?

- Ja
- Nee

Enkele laatste vragen

Mogen we u contacteren voor een verdiepend gesprek in het kader van onze inventarisatie?

- Ja
- Nee

Wil je graag op de hoogte gebracht worden van de resultaten van deze studie?

- Ja
- Nee

E-mailadres (voor resultaten en/of verdiepend gesprek):

Tot slot, heeft u nog andere opmerkingen of feedback die u graag met ons deelt?

Bijlage 2: Overzicht van geanalyseerde projecten

De volledige dataset van de inventaris is beschikbaar online via <https://www.scivil.be/citizen-science-scan>

- (Bij)vangsten in selectieve lokvallen
- AcceleROB
- Action Towards Reducing Aquatic snail-borne Parasitic diseases (ATRAP)
- Aerial and Airing
- ALFAwetlands
- amail
- Analyse van de personeelsdossiers van koloniale ambtenaren
- Analytische inventarisatie van de boekhoudkundige registers en bewijsstukken van het kasteel van Mirwart (15de-18de eeuw)
- ArchiSols
- ArtGenetics
- Association ELI-S
- Atlas de la biodiversité communale
- BeBirds
- Beetlehangers
- BELpREG zwangerschapsregister
- Be-Music
- Bernache du Canada
- Best practice model voor burgerparticipatie in het beheer van gezondheidsdata
- Beware & Note
- BioAgora
- Biodiversiteit in kaart brengen via Waarnemingen.be
- BioFutures Living Lab
- Blue Zone
- BMH-PFAS
- Bodemvalonderzoek
- BrusselAVenir
- Bruss'Help telling
- BUGS: Benefits of Urban Green Spaces
- ¿Burgerpraat!
- Buurtnatuur.be
- Buzzwatch
- CAIRE
- CamerAI
- Cap biodiversité
- Carcasses de sanglier
- Carcasses d'oiseaux
- CegeSoma - Wikibase Verzet
- CITREE Gent (City Tree Citizen Science)
- CLIMAS
- CoastSnap Belgium
- COLLECT – Citizen Observation of Local Litter in Coastal ECosysTems
- Communities Against Violence
- COR-DNA-project
- Craywatch
- DASA
- Database Akten West-Vlaanderen
- De Grote Tuinvogeltelling
- De invloed van levensstijl op het ontwikkelen van tinnitusklachten
- De Meetnetten
- De Oorzaak
- De Strandwerkgroep België
- Demogen Leuven
- Demogen Visu
- Dialectloket
- Dieren onder de wielen
- DigHiMapper
- Digitale ontsluiting van de arresten van het Hof van assisen Oost-Vlaanderen (1811-1830)
- Digitale ontsluiting van de erfenisaangiften in Oost-Vlaanderen
- Digitale ontsluiting van de erfenisaangiften van het gerechtelijk arrondissement Turnhout
- Digitale ontsluiting vonnissen criminele rechtbank Scheldepartement (Oost-Vlaanderen)
- Digitalisering van de registers van de beraadslagingen van de gemeenteraden en de schepencolleges (1800-1976)
- Digitalisering van het archief van de vzw 'Archives photographiques namuroises'
- DNA-Benelux-project
- DoeDat
- Drinkable Rivers
- Dyle valley (ALFAwetlands Living Lab site)
- Eco Insights
- Ecostrook Hoogmolenbrug
- ELI-S
- ENFORCE
- Enquêtes données d'observations d'espèces
- ERASMOS
- Espèces invasives en Wallonie
- Espèces Natura 2000
- European Ladybird Survey
- European Stag Beetle Monitoring Network
- EuroSense
- Fabrique Ecocitoyenne
- Fietsbarometer

- FlatwormWatch
- Florabank
- FloraBru
- FOURCAST
- FrichNat 2
- From Monitoring to Managing Soil and Water Degradation in Tanzanian Gullies.
- Fuik- en schepnetonderzoek
- Gebruikersrapporten met de KMI smartphone-app
- Gent on Files
- Gentenair
- GezelleBrOn: Guido Gezelles online brieven, een participatieproject
- GMU8 Leuven
- Groene Longen
- Grote Schelpenteldag
- Hals perkament
- HARISSA
- Heeft u een aardbeving gevoeld?
- HER
- Het Grote Vogelweekend
- Hoe paren vissen?
- Houtstookproject
- Huismussentelweekend
- Indexation des registres de population de la province de Namur
- Indexeren notulen gemeenteraad en schepencollege van Aalst en deelgemeenten, 1796-1976
- Indexering van de registers van de burgerlijke stand van de gemeenten van de Duitstalige gemeenschap
- Infectieradar
- InfluencaAir
- InformMe!
- Inventaris van de kabinetsarchieven van de gouverneurs van de provincie Luxemburg
- Inventarisatie van de archieven van het Soevereine Hof van Bouillon
- Inventarisatie van de collectie kaarten en plannen
- IQSW
- Isala-project
- Itinera Nova
- Kapelletjes in Vlaanderen
- Karelvanwijnendaele.be
- Kiekjes van de kermis
- Kleurringen vogels aflezen
- KlimaatTrappers
- Klimaattuiniers
- Kolonietelling (gier)zwaluwen
- Laatste Woorden
- Laboratoire Vivant du Campus Arlon Environnement
- Lentevallen Aziatische hoornaar
- Les chercheurs d'air
- Lichens GO
- LIFE CityTRAQ
- LIKONA
- Lili-app project
- Limburgse werkgroep voor Lichenologie
- Loup
- Luchtpijp
- Maai Mei Niet
- MammalNet
- MapComplete
- MARIN
- Medea
- Meetnet Agrarische Soorten (MAS)
- Meld je strandvondst
- Merovinger DNA
- Microcapteurs
- Mijn Tuinlab
- Missing Maps
- MOMENT-GPS
- MonitAnt
- Monitoring van het visbestand in de Schelde en de Rupel
- MortselAir
- MuggenSurveillance
- Nachtvlindermeetnet
- Natuur-inbouw
- NEST
- Notarius
- Numérisation et indexation des archives photographiques namuroises (1865-2022)
- ODIS
- Onder de Radar
- OneStop living labs
- Ontwikkeling, implementatie en evaluatie van een gedragsinterventie ter verbetering van communicatie over palliatieve zorg tussen personen met kanker en hun arts
- Op zoek naar invasieve klauwkikkers
- OpenStreetMap Belgium
- PID 2.0
- Planet Hunters TESS
- Plastic Pirates Belgium
- PLONS
- POEMBAKterie
- POL
- Post entry surveillance of the oriental fruit fly
- Project Spintmijt
- Punt Transect Telling (PTT)

- Radio Meteor Zoo
- Recreative Zeevisserij
- Registers van de vogelcollectie van het AfrikaMuseum
- Registry of insects of the AfricaMuseum
- Registry of the tree samples of the AfricaMuseum
- Repair Together ASBL
- River Watchers
- S.O.S. Antwerpen
- Salamandre et Tritons
- SAPEX (Citizen science, experimental archaeology, and plant working)
- Saving Private Orion
- Schermenonderzoek
- School op de Teller
- Score
- SeaWatch-B
- Small world of words
- Smarts
- Smartwater
- Social Purrspectives Kattenonderzoek
- SoleWay
- Spartacus
- SPIN-CITY
- Spinicornis
- Spoon - Food Systems in transition
- Sport en recreatie-activiteiten als middel voor rookpreventie bij kwetsbare jongeren: ontwikkelen en testen van een nieuwe preventie-aanpak voor jongeren die moeilijk te bereiken zijn.
- STAGE Horizon EU
- Steenuil
- Straatvinken
- Street Poems
- Suivi hérisson
- SuRiPest
- TekenNet - TiquesNet
- Tellingen Aangespoelde Vogels
- Telraam
- Teste ton sol
- TESTEREP
- TETTRIs: Transforming European Taxonomy through Training, Research and Innovations
- Titan
- Titicaca Aqua Watch
- Together4Water
- Trekvogeltelling
- Truffulales
- Truienair
- Urban ReLeaf
- Urbaan mezenproject
- Valley of the Zuidleie (ALFAwetlands Living Lab site)
- Val-u-Sun
- Van enkele zaadcellen tot oude menselijke resten
- Van Monitoring tot Restoratie van Bodem- en Waterdegradatie door Geulerosie in Tanzania
- Van omstaander tot held
- Van ontwerp tot weefsel: kleurrijk achter de schermen!
- VanHarte (CS-Heart)
- Verzamel muggeneitjes en -larven in je tuin!
- VespaWatch
- ViadukKaduk Meetactie
- Vierkante meter: Iedereen archeoloog!
- VISAVIS
- Vleermuizen op (kerk)zolders
- Vogelatlas
- Vogels onder hoogspanning in België
- VOSS
- Vroege detectie en verwijdering van schadelijke algenbloeien
- Vyakulani Diaspora Women
- Waarschuwingssysteem Invasieve Exoten
- Watervogels
- Wekelijkse Vlindertelling
- Wekelijkse vogeltelling
- Werkgroep Bryologie en Lichenologie
- Westhoek Verbeeldt
- Wilder
- WOW-BE
- Zeldzame dieren
- Zichtbaar Grondwater
- Zitten er teken in jouw tuin?
- Zwarte Beek (ALFAwetlands Living Lab site)